-DORADCA PODATKOWY

elektroniczny serwis **klientów kancelarii**

OKULSCY
bezstresowe
usługi księgowe

PODATKI

FIRMA

KADRY I UBEZPIECZENIA

SERWIS DOMOWY

Słowo od doradcy

Trzeba pamiętać, że nieubłaganie zbliżają się terminy rozliczeń za 2017 rok. Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych muszą złożyć zeznanie za rok podatkowy 2017 do końca marca 2018 r. Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych mają czas do końca kwietnia.

Poza tym w bieżącym numerze będzie mowa znów o dużych zmianach w przepisach, w tym o zakazie handlu w niedziele oraz o ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych.

Przedsiębiorców powinno także zainteresować, iż Konstytucja Biznesu nadchodzi wielkimi krokami, podobnie jak RODO.

Do 20 lutego można zdecydować o zmianie sposobu opłacania zaliczek na podatek dochodowy.

W tym miesiącu podano też praktyczne informacje dla płatników składek dotyczące elektronicznych zaświadczeń lekarskich.

W bieżącym numerze zwrócono również uwagę na ustawa chroniącą dobre imię Polski, jaka została uchwalona z wielkimi kotrowersjami.

Twój Doradca Podatkowy

Terminy – **luty**

12 – Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP za styczeń - osoby fizyczne opłacające składki wyłącznie za siebie.

12 – Złożenie zgłoszenia INTRASTAT za styczeń.

15 – Wpłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za luty – osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej.

15 – Złożenie deklaracji na podatek od środków transportowych na 2018 rok i wpłata I raty podatku od środków transportowych.

15 – Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za styczeń – pozostali niepubliczni płatnicy składek.

20 – Zawiadomienie o wyborze sposobu opłacania zaliczek na podatek dochodowy (uproszczonej formy albo kwartalnej).

20 – Wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych i od podatkowej grupy kapitałowej.

20 – Wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od dochodów osiągniętych z działalności gospodarczej (w tym liniowego) oraz z umów najmu i dzierżawy.

20 – Wpłata kwot pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od pracowników zatrudnionych na umowę o pracę oraz z tytułu umów zlecenia i o dzieło wypłaconych w poprzednim miesiącu.

20 – Wpłata przez płatników, o których mowa w art. 41 ustawy o p.d.o.f., pobranych zaliczek na podatek dochodowy lub zryczałtowanego podatku dochodowego za styczeń.

20 – Wpłata ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych za styczeń.

20 – Wpłata na PFRON za styczeń.

26 – Deklaracja i rozliczenie VAT oraz akcyzy.

26 – Złożenie informacji podsumowującej.

26 – JPK_VAT za styczeń.

28 – Przekazanie podatnikowi i (drogą elektroniczną) urzędowi skarbowemu informacji o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy w 2017 r. (PIT-11).

28 – Przekazanie podatnikowi i (drogą elektroniczną) urzędowi skarbowemu informacji o wypłaconym stypendium, o przychodach z innych źródeł oraz o niektórych dochodach z kapitałów pieniężnych w 2017 r. (PIT-8C).

28 – Przekazanie podatnikowi i urzędowi skarbowemu rocznego obliczenia podatku przez organ rentowy/informacji o dochodach uzyskanych od organu rentowego za 2017 r. (PIT-40A/11A).

28 – Przekazanie urzędowi skarbowemu (drogą elektroniczną) i osobie objętej ograniczonym obowiązkiem podatkowym imiennej informacji o wysokości uzyskanego przychodu (dochodu) w 2017 r. (IFT-1R).

28 – Przekazanie do ZUS informacji o wysokości przychodów uzyskanych z pracy zarobkowej przez emerytów i rencistów w 2017 r.

28 – Przekazanie ubezpieczonemu informacji za 2017 r. o danych zawartych w imiennych raportach miesięcznych sporządzonych do ZUS, w podziale na poszczególne miesiące.

PORADY

Zmiana sposobu opłacania zaliczek na podatek dochodowy

Do 20 lutego przedsiębiorcy mają czas na wybór sposobu płacenia zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (miesięcznie, kwartalnie, w formie uproszczonej). Zmianę sposobu opłacania zaliczek można zgłosić np. za pośrednictwem CEIDG.

Opodatkowanie na zasadach ogólnych wg skali

Jeśli rozliczasz podatek na zasadach ogólnych według skali, to w zasadzie masz obowiązek wpłacać zaliczki na podatek dochodowy co miesiąc, do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu rozliczeniowym.

Zaliczki można również płacić w systemie kwartalnym – do 20 dnia miesiąca następującego po kwartale, za który wpłacana jest zaliczka. Z tej formy mogą korzystać mali podatnicy oraz podatnicy rozpoczynający działalność. Małym podatnikiem jest przedsiębiorca, którego przychody z prowadzonej działalności wraz z podatkiem od towarów i usług nie przekroczyły w poprzednim roku podatkowym kwoty odpowiadającej w złotych równowartości 1 200 000 euro. Przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego.

Chcąc rozliczać podatek dochodowy kwartalnie, musisz wybrać taką formę podczas rejestracji działalności. Jeżeli tego nie zrobisz, ale ostatecznie chcesz się rozliczać w tej formie, możesz dokonać zmiany z początkiem każdego nowego roku podatkowego (kalendarzowego). Zgłoszenie musi być złożone do urzędu skarbowego do **20 lutego danego roku podatkowego**.

Podatek liniowy

W trakcie roku musisz wpłacać zaliczki na podatek dochodowy za okresy miesięczne. Podobnie jak w przypadku rozliczenia na zasadach ogólnych, jeżeli jesteś małym podatnikiem albo podatnikiem rozpoczynającym działalność, możesz wpłacać zaliczki kwartalne – do 20 dnia miesiąca następującego po kwartale, za który wpłacana jest zaliczka (dotyczy to

tylko tych podatników, którzy osiągają przychody z działalności gospodarczej, a nie np. dzierżawy czy najmu). Jeśli planujesz płacenie zaliczek kwartalne, masz obowiązek zawiadomienia naczelnika właściwego Urzędu Skarbowego o wyborze tej metody **do 20 lutego**. Jeśli rozpoczynasz działalność, powinieneś to zrobić do dnia rozpoczęcia działalności, nie później jednak niż w dniu osiągnięcia pierwszego przychodu.

Zawiadomienie jest ważne w następnych latach, jeżeli nie złożysz informacji o rezygnacji z metody kwartalnej.

Zaliczki uproszczone

Podatnicy, którzy w poprzednich latach rozliczali PIT na zasadach ogólnych albo według stawki liniowej, mogą płacić tzw. uproszczone zaliczki na podatek dochodowy. W tym przypadku zaliczki płaci się co miesiąc do dnia 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Wybór tej formy należy zgłosić (podatnicy PIT) do urzędu skarbowego **do 20 lutego** (w przypadku podmiotów opodatkowanych podatkiem dochodowym od osób prawnych, zawiadomienie składa się w terminie wpłaty pierwszej zaliczki w roku podatkowym, w którym po raz pierwszy wybrali uproszczoną formę wpłacania zaliczek)

Podatnicy, którzy wybrali metodę uproszczoną, opłacają zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 1/12 kwoty wynikającej z zeznania rocznego:

1. złożonego w roku poprzedzającym dany rok podatkowy, albo
2. w roku poprzedzającym dany rok podatkowy o 2 lata (jeśli w roku, o którym mowa w punkcie 1, nie wykazano podatku należnego).

PORADY

Składanie JPK_VAT nie zwalnia z obowiązku złożenia deklaracji VAT 7/ VAT-7K

Od 1 stycznia 2018 r. wszyscy przedsiębiorcy zarejestrowani jako czynni podatnicy VAT zobowiązani są do składania JPK_VAT. Jak wyjaśniła KIS, przesyłanie JPK_VAT nie zwalnia z obowiązku składnia miesięcznych lub kwartalnych deklaracji VAT. Pierwszy Jednolity Plik Kontrolny JPK_VAT za styczeń należy złożyć do 26 lutego 2018 r. Deklarację VAT, jak i JPK_VAT należy przekazywać wyłącznie drogą elektroniczną.

Mikroprzedsiębiorco, od 1 lutego 2018 także ty złożysz JPK_VAT za styczeń 2018 r.

Termin złożenia JPK_VAT za styczeń, również przez mikroprzedsiębiorców, którzy są czynnymi podatnikami VAT, mija 26 lutego 2018 r. JPK_VAT to zestaw informacji o zakupach i sprzedaży, który wynika z ewidencji VAT przedsiębiorcy za dany okres. Resort finansów przygotował rozwiązania, które ułatwią podatnikom to zadanie, w tym serwis dedykowany tematyce JPK_VAT dostępny pod adresem: jpk.mf.gov.pl oraz bezpłatną, intuicyjną aplikację e-mikrofirma.

Jednolity plik kontrolny dla potrzeb VAT (JPK_VAT) to zestaw informacji o zakupach i sprzedaży, który wynika z ewidencji VAT przedsiębiorcy za dany okres. Przesyła się go wyłącznie w wersji elektronicznej, w określonym układzie i formacie, ułatwiającym i standaryzującym przetwarzanie danych.

Kluczowym elementem prawidłowego wysłania JPK_VAT jest jego autoryzacja (plik JPK_VAT trzeba uwierzytelnić). Do tego służy m.in. bezpłatny profil zaufany (eGO), czyli elektroniczny, bezpłatny podpis, który potwierdza tożsamość obywatela w systemach elektronicznej administracji państwowej.

Profil Zaufany

Jak wspomniano, od 1 stycznia także najmniejsi przedsiębiorcy – zatrudniający do 10 pracowników, o obrotach nieprzekraczających 2 mln euro rocznie – mają obowiązek

prowadzenia elektronicznej ewidencji VAT. W związku z tym najpóźniej do 26 lutego 2018 r. po raz pierwszy muszą wysłać Jednolity Plik Kontrolny (JPK_VAT). Bez Profilu Zaufanego to może się nie udać.

JPK_VAT to zestaw informacji o operacjach gospodarczych przedsiębiorcy za dany okres. Przesyła się go **wyłącznie w wersji elektronicznej**. Dane pobierane są bezpośrednio z systemów finansowo-księgowych przedsiębiorstwa. JPK posiada określony układ i format (schemat xml), który ułatwia jego przetwarzanie.

Do prawidłowego złożenia i wysłania Jednolitego Pliku Kontrolnego potrzebny jest certyfikat kwalifikowany lub Profil Zaufany (eGO). JPK trzeba też uwierzytelnić.

Kto składa JPK_VAT?

Od 1 stycznia 2018 r. wszyscy podatnicy VAT, którzy składają deklaracje VAT-7 lub VAT-7K prowadzą elektroniczną ewidencję VAT (rejestr sprzedaży i zakupów VAT) i przesyłają ją jako Jednolity Plik Kontrolny dla potrzeb VAT (JPK_VAT). Dotyczy to również najmniejszych przedsiębiorców – zatrudniających do 10 pracowników, o obrotach nieprzekraczających 2 mln euro rocznie, w tym także prowadzących jednoosobowe działalności gospodarcze.

Kiedy złożyć JPK_VAT?

Informacje o prowadzonej ewidencji składa się jako JPK_VAT bez wezwania do 25. dnia po zakończeniu danego miesiąca (chyba że 25. dzień miesiąca wypada w niedzielę, wtedy jest na to czas do 26. dnia). Podatnik, który rozliczał się do tej pory metodą kwartalną, także prześle JPK_VAT co miesiąc. Pierwszy JPK_VAT za styczeń 2018 r. składa się od 1 do 26 lutego 2018 r. (ponieważ 25 lutego to niedziela). Przesyłanie JPK_VAT nie zwalnia podatników z obowiązku składnia miesięcznych lub kwartalnych deklaracji VAT.

Dane wykazywane w JPK_VAT powinny dokładnie odzwierciedlać ewidencję VAT oraz zgadzać się z danymi ujętymi w deklaracji VAT.

Dane wykazywane w JPK_VAT powinny dokładnie odzwierciedlać ewidencję VAT oraz zgadzać się z danymi ujętymi w deklaracji VAT

E-mikrofirma – prosta, intuicyjna i darmowa

Od 1 lutego 2018 r. podatnicy VAT otrzymali do dyspozycji nowe, bezpłatne narzędzie do wysyłania JPK_VAT – aplikację e-mikrofirma. E-mikrofirma nie jest programem finansowo-księgowym. To intuicyjna aplikacja ułatwiająca najmniejszym przedsiębiorcom wywiązywanie się z nowego obowiązku, w szczególności gdy nie korzystają z fachowej pomocy księgowej.

E-mikrofirma umożliwia m.in. wystawianie faktur krajowych, zapisywanie faktur zakupu, automatyczne utworzenie ewidencji VAT na podstawie wprowadzonych dokumentów czy dodanie sprzedaży paragonowej. Dzięki niej podatnicy automatycznie wygenerują JPK_VAT (na bazie ewidencji VAT), wyślą go do Ministerstwa Finansów oraz pobiorą UPO (Urzędowe Potwierdzenie Odbioru).

Inne ułatwienia dla podatników

Od 1 lutego 2018 r. są dostępne również nowe, ulepszone wersje:

- formularza JPK_VAT w formacie CSV do sporządzenia JPK_VAT,
- bezpłatnej aplikacji KLIENT JPK 2.0 (v.1.0.3.0) do przesyłania JPK_VAT.

W formularzu JPK_VAT przyjęto nową zasadę oznaczenia „celu złożenia" JPK_VAT. Cel złożenia „0" zarezerwowano dla pierwotnego rozliczenia, natomiast „1", „2", „3" itd. dla kolejnych korekt JPK_VAT za ten sam okres.

Dodano również pole z adresem e-mail, który ma ułatwić szybki kontakt organów podatkowych w przypadku rozbieżności w złożonym JPK_VAT.

Pamiętaj: Wypełnienie i aktualizowanie w strukturze JPK_VAT pola >Adres e-mail< umożliwia otrzymywanie na ten adres powiadomień z Ministerstwa Finansów, które dają podatnikowi prawo do korekty pliku bez konsekwencji.

Skąd pobrać e-mikrofirmę i pozostałe pliki

Aplikacja e-mikrofirma, a także formularz JPK_VAT i aplikacja KLIENT JPK 2.0 oraz informacje, jak utworzyć i wysłać JPK_VAT, są dostępne na stronie jpk.mf.gov.pl.

Więcej o JPK – TUTAJ

PORADY

Procedura VAT-marża w elektronice tylko przy dostawie używanego sprzętu

Resort finansów przypomniał: VAT-marża w elektronice ma zastosowanie wyłącznie do dostawy artykułów używanych, a nie nowych.

Podczas stałego monitoringu popularnych platform aukcyjnych stwierdzono bowiem powszechną praktykę stosowania procedury VAT-marża przy obrocie nowymi towarami. Dotyczy to przede wszystkim towarów z kategorii elektronika, zwłaszcza telefonów komórkowych oraz tabletów.

PORADY

Podpisywanie deklaracji danymi autoryzującymi dla deklaracji składanych w roku 2018

Ministerstwo Finansów przypomniało, że w przypadku dokumentów podpisywanych „danymi autoryzującymi" (podpisem elektronicznym zapewniającym autentyczność deklaracji i podań opartym na danych autoryzujących) składanych w 2018 roku należy w sekcji „DANE AUTORYZUJĄCE" wpisać kwotę przychodu z zeznania lub rocznego obliczenia podatku za rok 2016.

W przypadku kiedy podatnik za rok 2016 nie składał żadnego z ww. zeznań lub rozliczeń – w polu kwota przychodu za rok 2016 należy wpisać wartość „0".

Stosując formularze interaktywne udostępniane przez Ministerstwo Finansów, należy zainstalować nową Wtyczkę (plug-in) do Adobe Readera dostępną tutaj: http://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/1196448/e-Deklaracje-wtyczka.exe.

Zob. też, jak rozliczyć PIT z administracją skarbową.

PORADY

Opodatkowanie akcyzą płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich

17 stycznia br. została opublikowana ustawa z dnia 12 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 137), która wejdzie w życie z dniem 1 lutego 2018 r. Ustawa wprowadza regulacje w zakresie opodatkowania akcyzą dwóch nowych kategorii wyrobów akcyzowych, tj. płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów nowatorskich.

W celu ułatwienia prawidłowego prowadzenia działalności gospodarczej dla podmiotów został opracowany „Poradnik przedsiębiorcy. Opodatkowanie akcyzą płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich".

Ww. poradnik nie zastąpi obsługi prawnej i nie stanowi podstawy do inicjowania określonych działań czy też czynności procesowych. Ponadto ww. poradnik nie stanowi interpretacji prawa podatkowego, o której mowa w art. 14a i 14b ustawy Ordynacja podatkowa. Podmiot może wystąpić do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej na podstawie art. 14b ustawy – Ordynacja podatkowa.

W związku z koniecznością dokonania zmian aktów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym, ww. poradnik będzie sukcesywnie aktualizowany.

Pliki do pobrania: Instrukcja e-papierosy

PORADY

Ustawa STIR już funkcjonuje. Możesz sprawdzić swojego kontrahenta

13 stycznia 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (Dz.U. poz. 2491) tzw. ustawa STIR. W BIP MF udostępniona została wyszukiwarka podmiotów niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT.

Najważniejszym celem ustawy STIR jest ograniczenie luki w VAT. Luka ta jest spowodowana wyłudzeniami skarbowymi dokonywanymi najczęściej przez zorganizowane grupy przestępcze. Następuje to poprzez generowanie sztucznych tzw. transakcji karuzelowych za pomocą transferów pieniężnych na rachunkach bankowych. Faktycznym celem tych transakcji jest wyłudzenie podatku w postaci nienależnego zwrotu VAT, co powoduje znaczne straty Skarbu Państwa.

Nowoczesna analiza sektorowa

Ustawa STIR przewiduje stopniowe uruchomienie systemu analizy i przekazywania informacji w celu zapobiegania wyłudzeniom skarbowym. Na podstawie przepisów wprowadzonych tą ustawą Szef Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) będzie otrzymywał informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu ustawy STIR (tj. innych niż rachunki osób fizycznych, służące do celów prywatnych), a także o wszystkich transakcjach tych podmiotów dokonywanych za pośrednictwem objętych tym systemem rachunków bankowych lub rachunków spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej (SKOK). W oparciu o te informacje system informatyczny Szefa KAS będzie dokonywał analizy ryzyka wystąpienia wyłudzenia skarbowego. Wszystkie informacje będą przesyłane automatycznie i elektronicznie za pośrednictwem izby rozliczeniowej.

> **Szef KAS będzie otrzymywał informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu ustawy STIR (tj. innych niż rachunki osób fizycznych, służące do celów prywatnych), a także o wszystkich transakcjach tych podmiotów dokonywanych za pośrednictwem objętych tym systemem rachunków bankowych lub rachunków w SKOK.**

Podstawowe skutki ustawy

Niezwłoczna analiza ryzyka Szefa KAS przy pomocy nowoczesnych narzędzi informatycznych umożliwi szybką reakcję organów KAS. Przewidziana przez ustawę STIR blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego zapobiegnie transferom środków pochodzącym z wyłudzeń. Blokada rachunku będzie możliwa na 72 godz. z opcją przedłużenia o 3 miesiące, po spełnieniu ściśle określonych warunków. Powyższe nie dotyczy rachunków bankowych osób fizycznych, służących do ich prywatnych rozliczeń. Dokładna i kompleksowa analiza pozwoli ponadto na zminimalizowanie ryzyka niechcianych konsekwencji dla uczciwych przedsiębiorców.

Efektem prewencyjnego oddziaływania wprowadzanego systemu analizy ryzyka i możliwości szybkiej reakcji organów skarbowych powinno być istotne ograniczenie wyłudzeń skarbowych, poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla wszystkich podatników poprzez przywrócenie uczciwej konkurencji na rynku oraz umocnienie pewności prawa w wyniku upublicznienia informacji o zarejestrowanych i wykreślonych podatnikach VAT.

Wykazy podmiotów niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT

W wyniku wejścia w życie ustawy STIR, w dniu 13 stycznia 2018 r. Ministerstwo Finansów udostępniło wykazy podmiotów niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT. Ich publikacja jest pierwszym istotnym elementem wchodzących w życie zmian wynikających z ustawy STIR. Wykazy zawierają informacje przydatne dla uczciwych podatników VAT.

Możliwość wyszukania informacji na temat podmiotów niezarejestrowanych, wykreślonych lub przywróconych do rejestru VAT ułatwi ocenę i umożliwi weryfikację rzetelności aktualnych i potencjalnych kontrahentów. Praktyka pokazuje, że także rzetelni podatnicy mogą stać się ofiarami oszustów podatkowych. Dostęp do informacji publikowanych w wykazach zminimalizuje ryzyko nieświadomego udziału w karuzelach VAT. Jest to istotne wsparcie dla przedsiębiorców w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych.

Wykazy zawierają listy podmiotów:

- dla których naczelnik urzędu skarbowego **nie dokonał rejestracji** (zgodnie z art. 96 ust. 4a)
- które zostały **wykreślone** przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnicy VAT (zgodnie z art. 96 ust. 9 albo 9a)
- których rejestracja jako podatników VAT została **przywrócona** (zgodnie z art. 96 ust. 9h-j).

Informacje w wykazach można wyszukiwać według numeru NIP lub fragmentu nazwy wyszukiwanego podmiotu.

Wyszukiwarka podmiotów niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT znajduje się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej MF.

ZMIANY PRAWNE

Konwencja Wielostronna (MLI) a opodatkowanie PIT osób fizycznych pracujących w UK

Konwencja przeciwdziałająca ukrywaniu dochodów przed opodatkowaniem wprowadza do umów podatkowych mechanizmy, które pozwalają na uszczelnienie systemów podatkowych i ograniczenie nieuczciwego unikania opodatkowania na poziomie międzynarodowym. Konwencja ma promować uczciwą konkurencję między firmami, gdyż eliminuje wiele możliwości międzynarodowej optymalizacji podatkowej. Polska znalazła się w gronie państw, które jako pierwsze złożyły podpis pod dokumentem.

Następnie ustawa z dnia 29 września 2017 r. o ratyfikacji Konwencji wielostronnej implementującej środki traktatowego prawa podatkowego mające na celu zapobieganie erozji podstawy opodatkowania i przenoszeniu zysku, sporządzonej w Paryżu dnia 24 listopada 2016 r., dała podstawy do ratyfikacji przez Polskę tego dokumentu.

Przyjęcie tzw. konwencji MLI nie zmieni sposobu rozliczania podatków przez Polaków mieszkających i żyjących za granicą, w tym w Wielkiej Brytanii. Nie będą oni objęci opodatkowaniem w Polsce. MLI to konwencja, która ma uniemożliwiać optymalizacje podatkowe wielkim korporacjom – wyjaśnił resort finansów.

Odnośnie opodatkowania PIT osób fizycznych pracujących w UK Konwencja MLI zakłada zmianę metody unikania podwójnego opodatkowania: z dotąd obowiązującej metody wyłączenia (zwolnienia) z progresją na metodę zaliczenia (kredytu) proporcjonalnego. Zasady ustalania rezydencji podatkowej osób fizycznych pozostają bez zmian.

Przykładowe sytuacje wpływu zmiany UPO na zasady opodatkowania w Polsce osób fizycznych pracujących w UK:.

Sytuacja 1

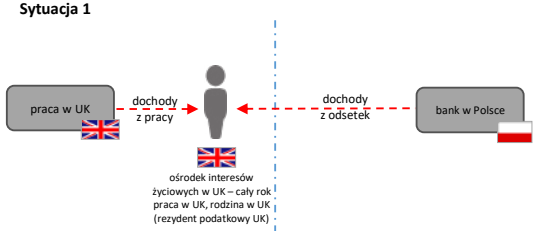

Obecnie:
- dochody z pracy w UK nie podlegają opodatkowaniu w Polsce (jako dochody nierezydenta), nie ma obowiązku ich deklarowania;
- IFT w Polsce składany tylko przez płatnika – bank, tylko od dochodów z Polski (tj. od odsetek)

Po zmianie UPO przez Konwencję MLI:
- sytuacja w Polsce bez zmian

Sytuacja 2

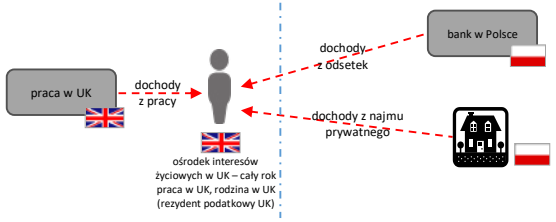

Obecnie:
- dochody z pracy w UK nie podlegają opodatkowaniu w Polsce (jako dochody nierezydenta), nie ma obowiązku ich deklarowania;
- IFT w Polsce składany tylko przez płatnika – bank, tylko od dochodów z odsetek
- obowiązek składania zeznania rocznego w Polsce, obejmującego wyłącznie dochody z najmu nieruchomości położonej w Polsce;
-

Po zmianie UPO przez Konwencję MLI:
- sytuacja w Polsce bez zmian

Sytuacja 3

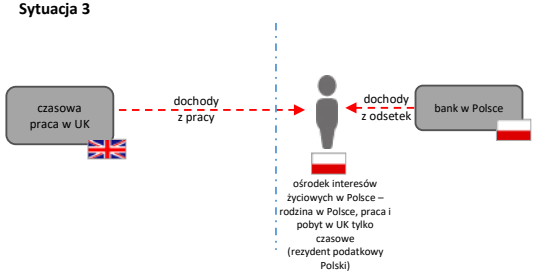

Obecnie:
- dochody z pracy w UK zwolnione z opodatkowania w Polsce (zastosowanie metody wyłączenia z progresją), nie ma obowiązku ich deklarowania;
- podatek od odsetek pobierany przez płatnika /brak obowiązku złożenia zeznania

Po zmianie UPO przez Konwencję MLI:
- do dochodów z pracy w UK może być zastosowana tzw. ulga abolicyjna (wysokość podatku od tych dochodów taka jak w przypadku zastosowania metody wyłączenia z progresją);
- obowiązek składania zeznania rocznego w Polsce, obejmującego dochody z pracy w UK (z uwagi na zastosowanie metody zaliczenia proporcjonalnego);

Sytuacja 4

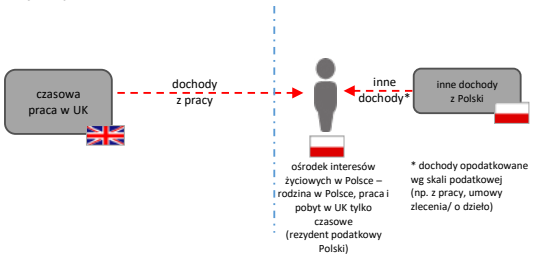

Obecnie:

- dochody z pracy w UK zwolnione z opodatkowania w Polsce (zastosowanie metody wyłączenia z progresją),
- obowiązek składania zeznania rocznego w Polsce, gdyż podatnik uzyskuje inne dochody z Polski, podatek od dochodów z Polski wg stopy procentowej przy kalkulowaniu której uwzględnia się dochody z pracy w UK

Po zmianie UPO przez Konwencję MLI:

- do dochodów z pracy w UK może być zastosowana tzw. ulga abolicyjna (wysokość podatku od tych dochodów taka jak w przypadku zastosowania metody wyłączenia z progresją);
- obowiązek składania zeznania rocznego w Polsce, obejmującego dochody z Polski oraz wykazującego dochody z pracy w UK (z uwagi na zastosowanie metody zaliczenia proporcjonalnego i ulgi abolicyjnej - opodatkowanie takie jak w przypadku metody wyłączenia z progresją);

Tabela przedstawiająca wpływ zmiany UPO na zasady opodatkowania w Polsce wybranych kategorii dochodów osób fizycznych pracujących w UK:

Status podmiotu/ rodzaj dochodów	Sytuacja dotychczasowa	Sytuacja po wejściu w życie MLI
Rezydent podatkowy UK Ocena rezydencji podatkowej osoby fizycznej wymaga każdorazowo indywidulanej szczegółowej analizy całokształtu okoliczności dotyczących jej związków z danym państwem. Zasadniczo jednak, osoby, które cały rok pracują w UK i tam mieszkają wraz z rodziną, mogą być uznane za rezydentów podatkowych UK i nie są rezydentami podatkowymi w PL.	opodatkowanie w Polsce tylko dochodów osiąganych na terytorium Polski – brak polskiej rezydencji podatkowej oznacza brak opodatkowania w Polsce dochodów z UK	**BEZ ZMIAN** opodatkowanie w Polsce tylko dochodów osiąganych na terytorium Polski – brak polskiej rezydencji podatkowej oznacza brak opodatkowania w Polsce dochodów z UK
Rezydent podatkowy Polski	Ocena rezydencji podatkowej osoby fizycznej wymaga każdorazowo indywidulanej szczegółowej analizy całokształtu okoliczności dotyczących jej związków z danym państwem. Czasowy wyjazd do pracy w UK nie powoduje automatycznie utraty polskiej rezydencji podatkowej, w szczególności, jeśli w Polsce mieszka rodzina (małżonek, dzieci) podatnika.	**BEZ ZMIAN** Ocena rezydencji podatkowej osoby fizycznej wymaga każdorazowo indywidulanej szczegółowej analizy całokształtu okoliczności dotyczących jej związków z danym państwem. Czasowy wyjazd do pracy w UK nie powoduje automatycznie utraty polskiej rezydencji podatkowej, w szczególności, jeśli w Polsce mieszka rodzina (małżonek, dzieci) podatnika.

Status podmiotu/ rodzaj dochodów	Sytuacja dotychczasowa	Sytuacja po wejściu w życie MLI
Rezydent podatkowy Polski 1) zasady opodatkowania w Polsce dochodów z czasowej pracy w UK	zwolnione z opodatkowania w Polsce z uwagi na zastosowanie metody **wyłączenia z progresją**	**ZMIANA, ALE NIEKONIECZNIE POWODUJĄCA WZROST WYSOKOŚCI PODATKU:** opodatkowane w Polsce, ale zastosowanie ulgi abolicyjnej sprawia, że ostateczna wysokość podatku płaconego w Polsce od tych dochodów będzie taka, **jakby zastosowano metodę wyłączenia z progresją**
	jeśli podatnik nie uzyskuje w Polsce innych dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach ogólnych (np. z pracy, umów zlecenia/o dzieło) – brak obowiązku składania zeznania rocznego	**ZMIANA:** obowiązek złożenia zeznania również w odniesieniu do samych dochodów z pracy z UK (sam fakt złożenia zeznania nie oznacza obowiązku zapłaty podatku w Polsce) – ten problem MF rozwiąże.
	brak obowiązku zapłaty zaliczek na podatek od dochodów z pracy w UK	**ZMIANA:** w razie powrotu do kraju, obowiązek zapłaty zaliczek na podatek od dochodów z pracy w UK (w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym podatnik wrócił do kraju) – ten problem MF rozwiąże
2) zasady dotyczące opodatkowania innych dochodów osiąganych w Polsce, opodatkowanych wg skali (np. z pracy, umów zlecenia/ o dzieło) – w przypadku ich osiągania równolegle z dochodami z pracy w UK	opodatkowane na zasadach ogólnych, łącznie z dochodami zagranicznymi, ale podatek jest obliczany od sumy dochodów wg stopy procentowej (przy kalkulowaniu której uwzględnia się dochody z pracy w UK)	**ZMIANA:** opodatkowane na zasadach ogólnych, zastosowanie ulgi abolicyjnej sprawia, że ostateczna wysokość podatku płaconego w Polsce od tych dochodów będzie taka, jakby zastosowano metodę wyłączenia z progresją
3) zasady opodatkowania odsetek z banku w Polsce	podatek pobierany przez bank,	**BEZ ZMIAN:** podatek pobierany przez bank, brak obowiązku składania zeznania
4) dochody z programu Rodzina 500+	brak obowiązku składania zeznania	**BEZ ZMIAN:** brak podatku – dochód zwolniony

ZMIANY PRAWNE

Wprowadzenie zasad stosowania mechanizmu podzielonej płatności *(split payment)*

10 stycznia 2018 r. ogłoszona została ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 62).

Jak poinformował Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, przepisy, obejmujące zmiany w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 1221 z późn. zm.), wchodzące w życie z dniem **1 lipca 2018 r.** mają na celu zapewnienie większej stabilności wpływów z tytułu podatku od towarów i usług, jak również zapobieganie unikaniu płacenia podatku od towarów i usług oraz przeciwdziałanie nadużyciom i oszustwom podatkowym.

Zmiany te zostały ujęte w art. 2 pkt 37, art. 87 ust. 6a i 6b, art. 103a, art. 108a-108d ustawy o podatku od towarów i usług i obejmują między innymi:

- wprowadzenie terminu „rachunku VAT", o którym mowa w ustawie Prawo bankowe oraz w ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych,
- wprowadzenie dla podatnika otrzymującego fakturę z wykazaną kwotą podatku możliwości dokonywania płatności kwoty należności wynikającej z tej faktury wg mechanizmu podzielonej płatności. Zmiany w tym zakresie dotyczą:
  - sposobu dokonywania płatności kwot należności wynikającej z faktury z wykazaną kwotą podatku przy zastosowaniu przez podatnika tego mechanizmu,
  - możliwości zwrotu całości lub części zapłaty przy użyciu komunikatu przelewu, o którym mowa w art. 108a ust. 3, w przypadkach określonych w art. 29a ust. 10 pkt 1-3 i ust. 14,
  - wystąpienia (oraz przypadków wyłączenia) odpowiedzialności solidarnej wraz z dostawcą towarów lub usługodawcą podatnika innego niż dostawca towarów lub usługodawca wskazany na fakturze, o której mowa w art. 108a ust. 3 pkt 3, za nierozliczony przez dostawcę towarów lub usługodawcę podatek wynikający z tej dostawy towarów lub tego świadczenia usług, w przypadku dokonania płatności w sposób określony w art. 108a ust. 2 na rzecz podatnika innego niż wykazany na fakturze, o której mowa w art. 108a ust. 3 pkt 3;

Powyższe regulacje zawarte w art. 108a mają zastosowanie do płatności realizowanych od dnia wejście w życie niniejszej ustawy.

  - możliwości wystąpienia do naczelnika urzędu skarbowego przez podatnika z wnioskiem o przekazanie środków zgromadzonych na wskazanym przez niego rachunku VAT na wskazany również przez niego rachunek bankowy albo rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, dla których jest prowadzony ten rachunek VAT. W tym zakresie organ podatkowy może wydać w formie postanowienia zgodę lub w drodze decyzji odmówić wydania zgody na przekazanie środków zgromadzonych na rachunku VAT wskazanym przez podatnika,
  - braku zastosowania przepisów o odpowiedzialności solidarnej (art. 105a ust. 1) oraz przepisów o dodatkowym zobowiązaniu podatkowym (art. 112b ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 112 c) do wysokości kwoty odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z otrzymanej faktury, zapłaconej z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności,
  - rezygnacji ze stosowania podwyższonych odsetek za zwłokę w odniesieniu do zaległości w podatku powstałej za okres rozliczeniowy, za który podatnik w złożonej deklaracji podatkowej wykazał kwotę podatku naliczonego, której co najmniej 95% wynika z otrzymanych przez podatnika faktur, które zostały zapłacone z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności,
  - możliwości obniżenia kwoty zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług o kwotę wyliczoną według wzoru wskazanego w art. 108d ust. 1 w sytuacji zapłaty zobowiązania podatkowego z tytułu podatku w całości z rachunku VAT w terminie wcześniejszym niż termin zapłaty podatku.
- wprowadzenie nowej regulacji związanej z obowiązkiem dokonania przez urząd skarbowy, na wniosek podatnika, złożony wraz z deklaracją podatkową, zwrotu różnicy podatku, o której mowa w art. 87 ust. 2, na rachunek VAT w terminie 25 dni, licząc od dnia złożenia rozliczenia, przy użyciu komunikatu przelewu, o którym mowa w art. 108a ust. 3, (zmiana ma zastosowanie począwszy od rozliczenia za lipiec 2018 r. albo trzeci kwartał 2018 r.),

- wprowadzenie (do płatności realizowanych od dnia wejście w życie niniejszej ustawy) możliwości wpłacania kwot podatku przez podatnika, o którym mowa w art. 103 ust. 5a na rachunek VAT płatnika przy użyciu komunikatu przelewu, o którym mowa w art. 108a ust. 3, w przypadku, gdy podatek jest pobierany przez płatnika, o którym mowa w art. 17a.

ZMIANY PRAWNE

Korzystne zmiany w uldze rehabilitacyjnej

Znowelizowana ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych pozwoli większej grupie osób skorzystać z ulgi rehabilitacyjnej. Zwiększono do 10.080 zł limit dochodu osoby niepełnosprawnej będącej na utrzymaniu podatnika (z 9.120 zł). Do dochodów osoby niepełnosprawnej pozostającej na utrzymaniu podatnika nie są wliczane alimenty na dzieci.

Nowelizacja[1] zwiększyła limit dochodu osoby niepełnosprawnej będącej na utrzymaniu podatnika, który ma prawo do odliczenia od swojego dochodu wydatków ponoszonych na cele rehabilitacyjne osoby niepełnosprawnej do 10.080 zł (z 9.120 zł).

Dodatkowo w nowych przepisach wskazano, że do dochodów osoby niepełnosprawnej, która pozostaje na utrzymaniu podatnika, nie są wliczane alimenty na rzecz dzieci. Wcześniej alimenty stanowiły składnik dochodów, co dla wielu osób oznaczało przekroczenie limitu i tym samym pozbawiało je możliwości skorzystania z ulgi.

Zarówno w obecnym, jak i poprzednim stanie prawnym zasiłek pielęgnacyjny był wliczany do kwoty dochodu osoby niepełnosprawnej, tak jak inne dochody zwolnione z opodatkowania. W tym zakresie przepisy nie uległy zmianie. Stąd podniesienie limitu dochodu i dodatkowo niewliczanie do tego limitu alimentów na dzieci poprawiło sytuację tych osób, a nie pogorszyło ją.

Zmiany w ustawie nie pozbawiają rodzin osób niepełnosprawnych możliwości odliczenia wydatków na ich utrzymanie. **Powodują, że z ulgi tej może skorzystać więcej podatników niż wcześniej.**

1. Ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

ZMIANY PRAWNE

Nowelizacja programu pomocowego w podatku od nieruchomości i od środków transportowych

9 stycznia 2018 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę.

Dotychczas obowiązujący program pomocy został dostosowany do zapisów rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1084.

Wprowadzone zmiany zaostrzają warunki udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej. Z kolei udzielanie pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną będzie możliwe na korzystniejszych warunkach niż obecnie. Zmiany umożliwią również korzystanie z nowych form pomocy, tj. pomocy dla lotnisk i portów, na podstawie uchwał rad gmin, jako uzupełnienia zwolnień ustawowych z podatku od nieruchomości dla infrastruktury transportu publicznego.

ZMIANY PRAWNE

Organy podatkowe złożą nowe sprawozdanie dotyczące podatków lokalnych

Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) będą corocznie składać sprawozdania podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, rolnego oraz leśnego.

12 stycznia 2018 r. weszły w życie przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 2455). Zostało ono wydane w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Sprawozdania będą sporządzane w formie dokumentu elektronicznego i przekazywane za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych do Ministerstwa Finansów w postaci elektronicznej. Będzie się to odbywać z wykorzystaniem informatycznego systemu sprawozdawczości budżetowej jednostek samorządu terytorialnego BeSTi@. Taka funkcjonalność w systemie zostanie udostępniona z początkiem lutego 2018 r.

> **Sprawozdania będą sporządzane w formie dokumentu elektronicznego i przekazywane za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych do Ministerstwa Finansów.**

Sprawozdanie składa się z dwóch części. Są to:

- informacje o wysokości stawek podatku od nieruchomości, średniej cenie skupu żyta oraz średniej cenie sprzedaży drewna, zgodnie z treścią uchwał rad gmin obowiązujących na terenie danej gminy w roku podatkowym, w którym jest sporządzane sprawozdanie,
- zagregowane dane o podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym oraz podatkiem leśnym, a także podstawach opodatkowania zwolnionych z tych podatków na mocy uchwał rad gmin, według stanu na dzień 30 czerwca roku podatkowego, w którym jest sporządzane sprawozdanie.

Terminy przekazywania sprawozdania podatkowego w 2018 r.:

- Pierwsza część sprawozdania dotycząca stawek podatku od nieruchomości oraz średnich cen skupu żyta i sprzedaży drewna powinna zostać przekazana przez organ podatkowy do właściwej regionalnej izby obrachunkowej **do 28 lutego 2018 r.**
- Druga część sprawozdania dotycząca podstaw opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym i podatkiem leśnym, w tym podstaw opodatkowania zwolnionych z tych podatków, powinna zostać przekazana przez organ podatkowy do właściwej izby obrachunkowej **do 20 lipca 2018 r.**

Regionalne izby obrachunkowe przekazują sprawozdania otrzymane od organów podatkowych odpowiednio w terminach do 10 marca oraz do 31 lipca 2018 r.

INTERPRETACJE

Opinia zabezpieczająca w sprawie stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania

28 grudnia 2017 r. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wydał opinię zabezpieczającą, w zakresie stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania w kontekście świadczenia pieniężnego uzyskanego przez pracownika z tytułu zawartej z pracodawcą „Umowy dotyczącej uczestnictwa w wyniku sklepu".

Opinia dotyczy korzyści podatkowej w podatku dochodowym od osób fizycznych. **Szef KAS potwierdził stanowisko Wnioskodawców, że do opisanej przez nich we wniosku czynności nie znajdzie zastosowania klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania.** W ocenie Szefa KAS **czynność opisana we wniosku o wydanie opinii zabezpieczającej nie spełnia wszystkich ustawowych kryteriów koniecznych do stwierdzenia unikania opodatkowania.**

Zgodnie z art. 119y § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r., poz. 201, z późn. zm.), Szef KAS wydaje opinię zabezpieczającą, jeżeli przedstawione we wniosku okoliczności wskazują, że do czynności nie ma zastosowania art. 119a tej ustawy. Ostatni z przywołanych przepisów określa przesłanki kwalifikujące daną czynność jako unikanie opodatkowania oraz uprawnienia organu podatkowego w przypadku

stwierdzenia unikania opodatkowania. Instytucja opinii zabezpieczających ma na celu zminimalizowanie skutków związanych z wejściem w życie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Narzędzie to umożliwia podatnikom poznanie stanowiska administracji podatkowej odnośnie planowanych lub podjętych już czynności, do których potencjalnie zastosowanie może znaleźć klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania. Uzyskanie opinii zabezpieczającej daje podatnikowi gwarancję, że do przedstawionej przez niego czynności nie znajdzie zastosowania klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania. Zgodnie bowiem z art. 119b § 1 pkt 2 ustawy – Ordynacja podatkowa, **klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania nie stosuje się do podmiotu, który uzyskał opinię zabezpieczającą – w zakresie objętym opinią, do dnia doręczenia uchylenia lub zmiany opinii zabezpieczającej.**

Wniosek o wydanie opinii może dotyczyć czynności planowanej, rozpoczętej lub dokonanej. Minimalny zakres informacji wymaganych wobec wniosku o wydanie opinii zabezpieczającej określa art. 119x § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Wniosek o wydanie opinii podlega opłacie w wysokości 20.000 zł, którą należy wpłacić w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku. Wniosek o wydanie opinii zabezpieczającej załatwia się bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku przez Szefa KAS (art. 119zb § 1 ustawy Ordynacja podatkowa).

Treść opinii zabezpieczającej z dnia 28.12.2017 r.

PORADY

Przewodnik po RODO dla MŚP

Dla małych i średnich przedsiębiorców przygotowano prosty i przyjazny przewodnik. Pomoże on sprawnie poruszać się po meandrach nowego prawa ochrony danych osobowych, które będzie obowiązywać już od 25 maja 2018 roku.

Przewodnik po RODO

Można dowiedzieć się z niego:

- jakie obowiązki będą mieli przedsiębiorcy,
- co zmieni się w sposobie ochrony danych osobowych,
- jak przygotować firmę do stosowania nowych przepisów.

Atutem przewodnika są krótkie podrozdziały, podsumowująca sekcja pytań i odpowiedzi oraz wiele praktycznych przykładów mówiących o tym, jak w praktyce dostosować firmę do nowych przepisów.

Autorem poradnika jest ekspert w tej dziedzinie, dr Paweł Litwiński. Przewodnik nie powinien więc być traktowany jako oficjalna wykładnia Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologi w zakresie przepisów o ochronie danych osobowych.

Do pobrania: Przewodnik po RODO dla małych i średnich przedsiębiorców

Stosowanie przepisów RODO do MŚP – oświadczenie wspólne MC i MPiT

Ograniczenie stosowania RODO dla małych i średnich przedsiębiorców ma przede wszystkim ułatwić im prowadzenie biznesu. Nie oznacza to jednak, że MŚP zostaną całkowicie wyłączone z obowiązków informowania konsumentów o tym, że przetwarzają ich dane.

W dużej części przypadków, realizowanie rozbudowanego obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 13 RODO jest bardzo trudne. Dotyczy to zwłaszcza przypadków, gdy pierwszy kontakt klienta z przedsiębiorcą następuje drogą telefoniczną, która utrudnia kilkuminutowe odczytywanie długich komunikatów i treści prawnych.

Dlatego zgodnie z propozycją Ministerstwa Cyfryzacji uzgodnioną z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii, MŚP – **firmy zatrudniające mniej niż 250 osób, nie**

przetwarzające danych wrażliwych oraz nie udostępniające danych innym podmiotom – mają być wyłączone ze stosowania art. 13 ust. 2. MŚP nie będą więc musiały informować swoich klientów m.in. o prawie do żądania dostępu do danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania. **Które to jednak prawa będą obywatelom przysługiwały.**

Każdy przedsiębiorca będzie natomiast zobowiązany do poinformowania osób których dane będą przetwarzane (na etapie ich gromadzenia), o swoich danych, celu i podstawie prawnej przetwarzania danych oraz danych kontaktowych inspektora ochrony danych (o ile takiego posiada).

Co więcej, pełne zastosowanie znajdzie art. 33 RODO. Przedsiębiorca będzie zobowiązany do poinformowania o naruszeniu Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, a tym samym nie uniknie odpowiedzialności za naruszenie prawa.

Podstawą prawną dla wprowadzenia tych ograniczeń jest art. 23 ust. 1 RODO „ważny interes gospodarczy oraz finansowy państwa członkowskiego". Jednocześnie w przepisach RODO nie dokonano wykładni pojęcia „interesu gospodarczego", a ponieważ jest ono klauzulą generalną, to jej znaczenie powinno się rozważać w odniesieniu do konkretnej sprawy. W ocenie projektodawcy, w ochronę „interesu gospodarczego" wpisuje się ochrona sektora MŚP, będącego motorem polskiej gospodarki, poprzez nienakładanie zbędnych obciążeń regulacyjnych, nieproporcjonalnych do skali prowadzonej działalności

W pracach nad wdrożeniem rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO), rząd kładzie nacisk na pełną transparentność procesu legislacyjnego. W proces tworzenia przepisów silnie zaangażowały się organizacje społeczne, izby gospodarcze i obywatele.

ZMIANY PRAWNE

Mniej handlu w niedzielę, więcej wolnego

Prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę ograniczającą handel w niedziele. Od 1 marca 2018 r. w każdym miesiącu będą dwie niedziele handlowe – pierwsza i ostatnia. Od 1 stycznia 2019 roku będzie to tylko jedna niedziela w miesiącu – ostatnia, a od 1 stycznia 2020 roku będzie obowiązywał zakaz handlu we wszystkie niedziele z wyjątkiem siedmiu w roku.

Tak więc, zgodnie z nowymi przepisami, już od 1 marca 2018 r. w każdym miesiącu będą dwie niedziele handlowe – pierwsza i ostatnia. Od 1 stycznia 2019 r. będzie to tylko jedna niedziela w miesiącu – ostatnia. Z kolei od 1 stycznia 2020 r. będzie obowiązywał zakaz handlu we wszystkie niedziele z wyjątkiem siedmiu w roku. Wyjątkiem będą: dwie niedziele handlowe przed świętami Bożego Narodzenia, jedna przed Wielkanocą i cztery ostatnie niedziele: stycznia, kwietnia, czerwca oraz sierpnia.

Od 2020 roku wolne od handlu będą tylko: dwie niedziele handlowe przed świętami Bożego Narodzenia, jedna przed Wielkanocą i cztery dodatkowo – ostatnie niedziele: stycznia, kwietnia, czerwca oraz sierpnia.

Ponadto – jak zapisano w ustawie – w Wigilię Bożego Narodzenia oraz w sobotę bezpośrednio poprzedzającą Wielkanoc handel będzie możliwy tylko do godz. 14.

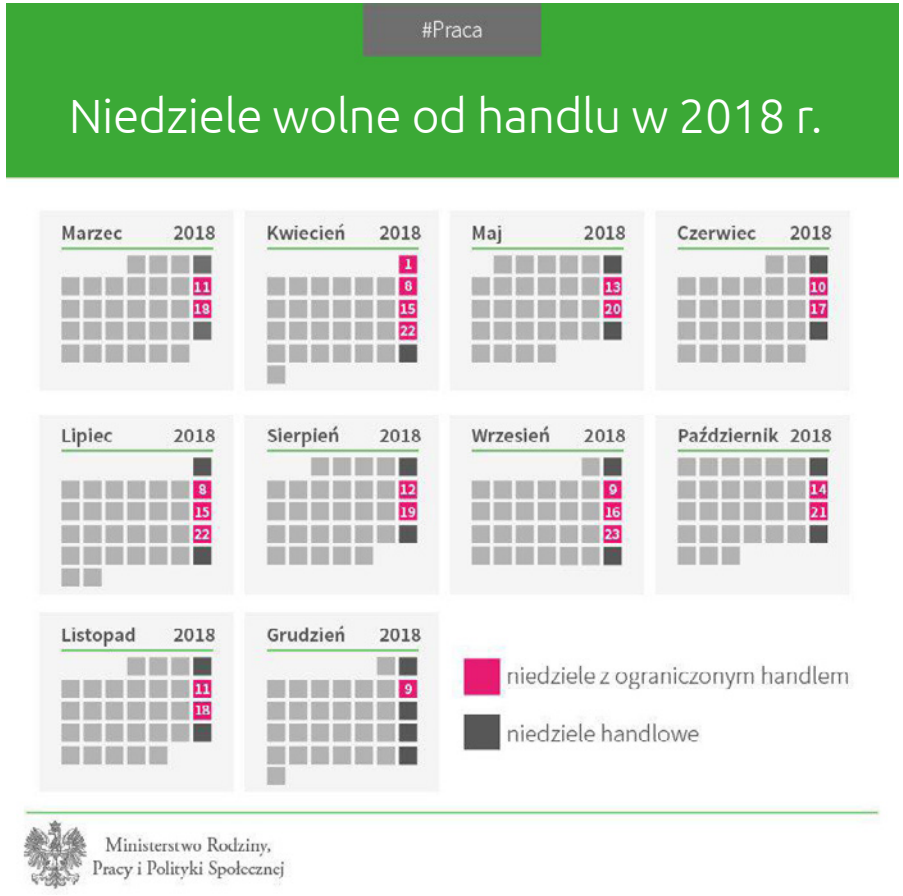

ZMIANY PRAWNE

Zmiany dotyczące płatności bezpośrednich

Prezydent podpisał ustawę z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw.

Nowelizacja ma na celu w szczególności:

1) wprowadzenie zasady składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich i płatności obszarowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w formie elektronicznej (w przypadku gdy rolnik nie będzie w stanie złożyć wniosku w formie elektronicznej dopuszczalna będzie forma papierowa, przy czym właściwy organ będzie obowiązany przenieść informacje z wniosku papierowego na wniosek elektroniczny);
2) umożliwienie składania w 2018 r., zamiast wniosku o przyznanie płatności, oświadczenia, w którym rolnik potwierdzi brak zmian w porównaniu do wniosku z roku poprzedniego;
3) umożliwienie składania w 2018 r., zamiast wniosku o przyznanie pomocy w ramach wybranych działań obszarowych PROW, oświadczenia, w którym beneficjent potwierdzi brak zmian w porównaniu do wniosku z roku poprzedniego;
4) modyfikację przepisów określających procedury dla podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy lub pomocy technicznej oraz beneficjentów PROW w zakresie ponoszenia przez nich kosztów kwalifikowanych podlegających refundacji w ramach programu – m.in. ustanowiony został próg, powyżej którego stosowane będą zasady konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań w ramach realizowanych operacji, tj. równowartość 30 000 euro.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 4-6, które wchodzą w życie z dniem 15 lutego 2018 r.

„ Nowelizacja ma na celu np. wprowadzenie zasady składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich i płatności obszarowych w ramach PROW w formie elektronicznej.

ZMIANY PRAWNE

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych z 11 stycznia 2018 r. ma pozwolić na rozwój rynku elektromobilności oraz na zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Rozwój rynku paliw alternatywnych w transporcie może również znacząco wpłynąć na poprawę jakości powietrza w miastach.

Ustawa reguluje funkcjonowanie rynku paliw alternatywnych w transporcie, szczególnie w odniesieniu do energii elektrycznej i gazu ziemnego. Wśród rozwiązań znajdują się regulacje dotyczące m.in.: budowy publicznej infrastruktury ładowania pojazdów o napędzie elektrycznym, wprowadzenia stref niskoemisyjnych, wprowadzenia wyższej stawki odpisów amortyzacyjnych dla pojazdów o napędzie elektrycznym czy wprowadzenia obligatoryjnego udziału pojazdów o napędzie elektrycznym we flocie części organów administracji centralnej.

Celem ustawy, przygotowanej przez Ministerstwo Energii, jest stymulowanie rozwoju elektromobilności oraz zastosowania paliw alternatywnych w transporcie, w szczególności energii elektrycznej. Transport oparty o energię elektryczną jest nowym, szybko rozwijającym się trendem, który obejmuje coraz więcej krajów, a sam rynek elektromobilności pozwala na wykreowanie nowych rozwiązań oraz modeli biznesowych. Projekt ustawy będzie impulsem do budowy infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych. Jednym z ważnych elementów projektu jest określenie ścieżki rozwoju i budowy ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz punktów tankowania gazu ziemnego.

Nowe przepisy mają w efekcie pozwolić na rozwój rynku paliw alternatywnych, a w szczególności rozwój rynku elektromobilności. Uczestnictwo w rewolucji technologicznej związanej z rozwojem pojazdów elektrycznych pozwoli Polsce na stworzenie nowych gałęzi przemysłu i wzrost gospodarczy.

ZMIANY PRAWNE

W sprawie obowiązku sporządzania dokumentacji podatkowej…

Minister Finansów wydał 24 stycznia 2018 r. interpretację ogólną nr DCT.8201.1.2018, w celu zapewnienia jednolitego stosowania przepisów w zakresie obowiązku sporządzania dokumentacji podatkowej, o której mowa w art. 25a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 9a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych przez organy podatkowe.

Ta interpretacja dotyczy:

1. sposobu ustalenia progów dokumentacyjnych dla transakcji jednego rodzaju / innych zdarzeń jednego rodzaju,
2. sposobu ustalenia progów dokumentacyjnych dla transakcji zawieranych z różnymi podmiotami powiązanymi,
3. obowiązku sporządzania dokumentacji podatkowej,
4. ustalenia transakcji jednego rodzaju.

ZMIANY PRAWNE

Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych

Celem ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych jest wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych pojawiających się na tle aktualnie obowiązujących regulacji oraz wprowadzenie przepisów umożliwiających gminom sprawniejsze ograniczanie dostępności napojów alkoholowych.

Zgodnie z nowelizowanym art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, **rada gminy będzie określać maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy (miasta)** odrębnie dla:

1) poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, tj.:
   a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa,
   b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
   c) powyżej 18% zawartości alkoholu;
2) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży;
3) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

W myśl art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, rada gminy będzie mogła ustalić maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych również dla poszczególnych jednostek pomocniczych gminy (np. sołectw, dzielnic lub osiedli). Rada gminy będzie ponadto uprawniona do wprowadzenia ograniczenia w zakresie nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Ograniczenia te będą mogły dotyczyć sprzedaży prowadzonej między godziną 22.00 a 6.00 (art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od jej ogłoszenia.

ZMIANY PRAWNE

Zmiany ustawy o dystrybucji ubezpieczeń później

Ustawa o zmianie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń przesuwa termin wejścia w życie ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń – z dnia 23 lutego 2018 r. na dzień 1 października 2018 r.

Ta nowelizacja implementuje do polskiego systemu prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r w sprawie dystrybucji ubezpieczeń.

PROJEKTY

Konstytucja Biznesu przyjęta przez Sejm

Posłowie przyjęli pakiet 5 ustaw, zmieniających polską rzeczywistość biznesową. Ich wprowadzenie będzie najbardziej kompleksową reformą prawa gospodarczego od prawie 30 lat, zapowiedzianą w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Zmiany obejmą prawie 200 ustaw.

Pakiet wprowadza katalog zasad regulujących relacje biznesu z państwem (np.: co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone; domniemanie uczciwości przedsiębiorcy; zasada proporcjonalności). Na straży praw przedsiębiorców zagwarantowanych w Konstytucji Biznesu będzie stał Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców Będzie on mógł np. wnioskować do ministrów o wydanie objaśnień najbardziej skomplikowanych przepisów i interweniować, gdy prawa przedsiębiorców są łamane.

Konstytucja Biznesu stanowi fundament prawa gospodarczego. Jest systemowym wzmocnieniem poprzednich proprzedsiębiorczych aktywności rządu (np. pakiet #100zmianDlaFirm).

– „Najsilniejsze dziś gospodarki świata zbudowały swój dobrobyt dzięki wysokiej jakości partnerstwu na linii administracja publiczna – przedsiębiorcy. Właśnie to zapewnia Konstytucja Biznesu. Przedsiębiorcy będą mieli w państwie partnera" – podkreśliła minister przedsiębiorczości i technologii Jadwiga Emilewicz.

– „Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, działalność nierejestrowa dla drobnej aktywności, sześć miesięcy bez składek na ubezpieczenia społeczne dla startujących z biznesem, zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone", domniemanie uczciwości przedsiębiorcy, klauzula pewności prawa, Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy – te i inne proprzedsiębiorcze rozwiązania wprowadza pakiet" – podał wiceminister przedsiębiorczości i technologii Mariusz Haładyj.

Najważniejszym z projektów Konstytucji jest Prawo przedsiębiorców, które zastąpi nowelizowaną ok. 90 razy ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (SDG) z 2004 r. Kolejnymi aktami prawnymi są: projekt ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, projekt ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, projekt ustawy – przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej, projekt ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo przedsiębiorców

To pierwszy akt prawny, który tworzy system prawa gospodarczego, oparty na wartościach urzeczywistniających wolność działalności gospodarczej. Prawo przedsiębiorców wprowadza kanon podstawowych zasad, dających gwarancje przedsiębiorcom w relacjach z władzą publiczną. Prawo przedsiębiorców jako akt centralny będzie wpływać na sposób stanowienia, interpretacji i stosowania wszystkich przepisów dotyczących działalności gospodarczej.

„Działalność nierejestrowa dla drobnej aktywności, 6 miesięcy bez składek na ubezpieczenia społeczne dla startujących z biznesem, zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone", domniemanie uczciwości przedsiębiorcy, klauzula pewności prawa – te i inne proprzedsiębiorcze rozwiązania wprowadza pakiet.

Propozycje zawarte w projekcie to m.in.:

- Ustanowienie katalogu praw i obowiązków przedsiębiorców i organów, stanowiących wytyczne dla organów administracji i stanowiące granice ich ingerencji w wolność działalności gospodarczej.
- Zmiana relacji przedsiębiorca – administracja w kierunku bardziej przyjaznej i partnerskiej, poprzez wprowadzenie m.in. zasady domniemania uczciwości przedsiębiorcy, zasady przyjaznej interpretacji przepisów, jak również kluczowej zasady „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone".
- Wprowadzenie instytucji działalności nierejestrowej (w przypadkach działalności na mniejszą skalę nie powstaje obowiązek rejestracji działalności).
- Wprowadzenie tzw. „ulgi na start" (początkujący przedsiębiorcy zostaną zwolnieni z obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne przez pierwsze 6 miesięcy prowadzenia działalności).
- Wprowadzenie zasady posługiwania się przez przedsiębiorcę w kontaktach z urzędami wyłącznie numerem NIP.
- Wydawanie przez organy administracji napisanych prostym językiem „objaśnień prawnych" wyjaśniających skomplikowane przepisy w zakresie działalności gospodarczej, dotyczące praktycznego stosowania tych przepisów.
- Ochrona przedsiębiorcy przed negatywnymi konsekwencjami, jeśli jego działania były zgodne z dotychczasową praktyką stosowania przepisów przez organ administracji.

Rzecznik MŚP

Zadaniem Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców będzie stanie na straży i ochrona praw przedsiębiorców z sektora MŚP.

W zakresie jego kompetencji znajdą się m.in.

- opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących interesów przedsiębiorców;
- występowanie do odpowiednich organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, a także do odpowiednich urzędów z wnioskami o wydanie objaśnień prawnych szczególnie skomplikowanych przepisów dotyczących działalności gospodarczej;
- wspieranie mediacji pomiędzy przedsiębiorcami a organami administracji;
- występowanie do Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni przepisów;
- zwracanie się o wszczynanie postępowań administracyjnych i przystępowanie do nich;
- wnoszenie od decyzji organów i skarg do sądów administracyjnych;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, społecznymi i zawodowymi;
- zwracanie się do odpowiednich organów, organizacji i instytucji z wnioskami o podjęcie odpowiednich działań mogących wpływać pozytywnie na prawa i interesy przedsiębiorców.

CEIDG i Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy

Wśród najważniejszych modyfikacji CEIDG znajdują się:

- umożliwienie udostępniania w CEIDG rejestru pełnomocnictw i prokury;
- wprowadzenie zasady automatycznego wznowienia wykonywania działalności po upływie okresu zawieszenia;
- możliwość zawieszenia działalności na czas nieoznaczony.

Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy stanowi rozwinięcie obecnego www.biznes.gov.pl. Punkt nie tylko wyjaśni, w jaki sposób załatwić poszczególne sprawy urzędowe, ale też umożliwi np. uiszczanie opłat urzędowych czy uzyskanie zaświadczenia o niezaleganiu z podatkami czy składkami. Punkt przypomni przedsiębiorcom, przez sms lub e-mail, o zbliżających się terminach urzędowych oraz poinformuje o najważniejszych zmianach w prawie. Będą tam też publikowane wyjaśnienia dotyczące zagadnień prawnych budzących najwięcej wątpliwości w praktyce.

Przepisy wprowadzające Konstytucję Biznesu

Zaproponowane w Prawie Przedsiębiorców rozwiązania wymagają zmian w wielu ustawach szczegółowych. Zostały one zawarte w projekcie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.

Poza odpowiednim zaszczepieniem w polskim systemie prawnym rozwiązań przewidzianych w pozostałych ustawach Konstytucji Biznesu, Przepisy wprowadzające wprowadzają praktyczne ułatwienia, zarówno dla przedsiębiorców (np. jednoosobowe firmy będą mogły udzielać prokury) oraz wszystkich obywateli (np. możliwe stanie się załatwianie spraw w urzędzie za pomocą sms-ów oraz innych środków komunikacji). Usuwają ponadto z innych aktów prawnych odniesienia do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Zasady uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Pakiet Konstytucji Biznesu zawiera nową ustawę poświęconą zasadom udziału przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym w Polsce. Do tej pory regulacje te były rozrzucone w trzech różnych ustawach i niespójne. Obecnie inwestorzy zagraniczni otrzymują jeden przejrzysty, spójny akt prawny im dedykowany.

PROJEKTY

Projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, przedłożony przez ministra finansów.

Projekt ustawy przewiduje zwiększenie efektywności krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Nowe przepisy m.in. dostosowują polskie prawo do rozwiązań przyjętych w Unii Europejskiej.

W związku z dużą ilością zmian, które powinny być wprowadzone do obecnej ustawy z 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zdecydowano się na opracowanie projektu nowej ustawy. Tym samym nowe prawo powinno być czytelniejsze, a zmienione obowiązki i uprawnienia instytucji zobowiązanych do stosowania ustawy, jednostek współpracujących oraz Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF), wynikające z tych przepisów – łatwiejsze do identyfikacji.

W nowej ustawie wskazano m.in.:

- nowe kategorie instytucji zobowiązanych do stosowania ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- zadania Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego;
- mechanizmy dotyczące przygotowania krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- obowiązki instytucji zobowiązanych, w tym dotyczące stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- przepisy dotyczące utworzenia i funkcjonowania Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych;
- zasady dotyczące gromadzenia przez GIIF informacji potrzebnych do wypełniania przez niego zadań ustawowych, ich ochrony oraz udostępniania tych informacji innym podmiotom;
- przepisy dotyczące wstrzymywania transakcji i blokowania rachunków;
- precyzyjniejsze zasady współpracy GIIF z zagranicznymi jednostkami analityki finansowej i Europolem;
- przepisy dotyczące szczególnych środków ograniczających przeciwko osobom, grupom i podmiotom;
- przepisy dotyczące kontroli instytucji zobowiązanych, a także sankcji administracyjnych nakładanych na instytucje zobowiązane nieprzestrzegające obowiązków nałożonych na nie tą ustawą.

Nowa ustawa powinna przyczynić się do efektywniejszego funkcjonowania systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz lepszego dostosowania polskich regulacji do rekomendacji międzynarodowych.

Zaproponowano, aby ustawa weszła w życie po 3 miesiącach od daty ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem niektórych artykułów, które powinny obowiązywać po 18 miesiącach od ogłoszenia.

PROJEKTY

Skrócenie okresów przedawnienia roszczeń?

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, przedłożony przez ministra sprawiedliwości.

Przewidziano skrócenie ogólnych okresów przedawnienia roszczeń, co skłoni wierzycieli do szybszego inicjowania postępowań, czyli przyczyni się do stabilności i pewności obrotu prawnego, a w efekcie ograniczy przedłużającą się niepewność dłużnika. Wpłynie to pozytywnie na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Zaostrzono przepisy dotyczące przedawnienia roszczeń przysługujących przedsiębiorcom wobec konsumentów (chodzi o zapewnienie konsumentowi ochrony, jako słabszej stronie stosunku prawnego). Wprowadzono także regulacje umożliwiające dłużnikowi obronę przed egzekucją w przypadku dokonywania przez komornika albo administracyjny organ egzekucyjny zajęć rachunku bankowego dłużnika drogą elektroniczną, a jednocześnie uniemożliwiające mu uchylenie się od egzekucji przez rozporządzanie środkami na zajętym rachunku.

Szczegółowe rozwiązania

Przewidziano wprowadzenie krótszego, ogólnego terminu przedawnienia roszczeń (6 zamiast 10 lat), przy pozostawieniu regulacji, zgodnie z którą dla roszczeń o świadczenia okresowe (np. związanych z czynszem lub dzierżawą) oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, termin przedawnienia wynosi 3 lata. Skrócenie okresu przedawnienia zmusi wierzycieli do szybszego prowadzenia procesów windykacyjnych.

Założono nowy sposób liczenia upływu terminu przedawnienia – bieg terminu przedawnienia ma się kończyć z upływem ostatniego dnia roku kalendarzowego, z zastrzeżeniem, że nie będzie to dotyczyć terminów przedawnienia krótszych niż dwa lata.

Przyjęto, że to sąd z urzędu będzie musiał ustalić, czy roszczenie przysługujące wobec konsumenta jest przedawnione. W pozostałych przypadkach utrzymano dotychczasowe rozwiązania, według których przedawnienie jest uwzględnianie w razie zgłoszenia zarzutu.

Przyjęto, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem

polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd – przedawnia się z upływem 6 lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości – to podlegać będzie przedawnieniu po 3 latach.

Zaproponowano zaostrzenie reżimu przedawnienia roszczeń przysługujących przedsiębiorcom wobec konsumentów (w praktyce potencjalne zagrożenie skutkami przedawnienia – z mocy ustawy – zmobilizuje przedsiębiorcę do realizacji przysługującego mu roszczenia w określonym terminie).

Przewidziano jednak regulację, zgodnie z którą sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności, a w szczególności przemawiają za tym: długość terminu przedawnienia; długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia; charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia.

Dodano zapis zakładający, że w przypadku sprzedaży konsumenckiej używanych rzeczy ruchomych – roczny termin przedawnienia roszczeń z rękojmi nie może zakończyć się przed upływem dwóch lat od wydania rzeczy, nawet jeżeli strony uzgodniły, iż termin odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu rękojmi będzie skrócony do roku (lub do okresu krótszego niż dwa lata). Wprowadzenie takiej zmiany jest niezbędne ze względu na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 13 lipca 2017 r. w sprawie C-133/16 w celu zapewnienia pełnej zgodności prawa polskiego z prawem UE.

Ponadto, w związku z umożliwieniem organom egzekucyjnym dokonywania zajęć rachunku bankowego dłużnika drogą elektroniczną, wprowadzono regulacje, które umożliwiłyby mu obronę przed egzekucją sądową lub administracyjną, ale jednocześnie nie pozwoliły na uchylenie się od egzekucji przez rozporządzanie środkami zgromadzonymi na zajętym rachunku. Dlatego zaproponowano, aby bank, w którym prowadzony jest rachunek dłużnika, po otrzymaniu zawiadomienia o jego zajęciu, zablokował środki na 7 dni, a następnie przekazał je po upływie tego okresu na rachunek organu egzekucyjnego. Jednak taki tryb nie będzie możliwy w sytuacji, gdy komornik zajmie rachunek, aby ściągnąć bieżące alimenty lub rentę. W takiej sytuacji bank – niezwłocznie – przekaże zajętą kwotę na rachunek bankowy komornika. Chodzi o to, aby nie pozbawiać osób uprawnionych środków na bieżące funkcjonowanie.

Zgodnie z proponowanymi przepisami przejściowymi, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych – stosowane będą przepisy o przedawnieniu określone w nowej ustawie. Jeżeli zaś na podstawie nowych przepisów termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych – bieg przedawnienia będzie się rozpoczynał z dniem wejścia w życie nowej ustawy.

Do przysługujących konsumentom roszczeń, które powstały przed wejściem w życie tej ustawy, znajdą jednak zastosowanie przepisy o długości terminów przedawnienia w dotychczasowym brzmieniu.

Dodatkowo, zawarto regulacje dotyczące skutku przedawnienia roszczenia przeciwko konsumentowi, jeżeli przed wejściem w życie ustawy, roszczenie to uległo przedawnieniu, ale nie zgłoszono zarzutu przedawnienia (np. wierzyciel nie wszczął jeszcze postępowania). W takim przypadku do przedawnionego roszczenia zastosowane zostaną nowe przepisy. Oznacza to, że po wejściu w życie ustawy przedawnienie takiego roszczenia będzie brane przez sąd pod uwagę – bez względu na zarzut pozwanego, przy czym sąd będzie mógł nie uwzględnić przedawnienia.

Skrócenie okresu przedawnienia zmusi wierzycieli do szybszego prowadzenia procesów windykacyjnych.

Ponadto, projektowane rozwiązania – od ich wejścia w życie – znajdą zastosowanie we wszystkich postępowaniach egzekucyjnych. Podobnie w sytuacji, w której zajęcia dokonano przed wejściem w życie ustawy, ale przekazanie środków pieniężnych następuje po tej chwili – wtedy także będą stosowane zmienione przepisy.

Nowe regulacje mają obowiązywać po 30 dniach od daty ich ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

PROJEKTY

Projekt ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, przedłożony przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego.

Projekt ustawy stanowi kompleksową regulację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi w Polsce.

Chodzi o określenie nowych zasad funkcjonowania organizacji zbiorowego zarządzania, w szczególności aby zapewnić przejrzystość ich działania oraz odpowiedzialność wobec swoich członków i podmiotów uprawnionych, co ma prowadzić do zwiększenia efektywności zarządzania pobranymi środkami.

Nowe rozwiązania dostosowują polskie prawo do przepisów Unii Europejskiej, dotyczących zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (dyrektywa 2014/26/UE tzw. dyrektywa CRM).

Zadaniem dyrektywy jest harmonizacja zasad działalności organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, czyli przede wszystkim prawami do utworów, artystycznych wykonań, fonogramów i wideogramów (częściowo zbiorowo zarządzane są także prawa do wydań książek i prasy). Organizacje zbiorowego zarządzania pełnią istotną rolę przy wykonywaniu tych praw, w szczególności w sytuacjach, w których masowy charakter korzystania z chronionych nimi treści uniemożliwia lub znacząco utrudnia zawarcie indywidualnych umów ze wszystkimi uprawnionymi. Najstarszą polską organizacją zbiorowego zarządzania jest Stowarzyszenie Autorów ZAiKS.

Zgodnie z projektem, wprowadzono instytucję organizacji reprezentatywnej, dzięki czemu precyzyjnie określono zasady reprezentowania przez organizacje zbiorowego zarządzania uprawnionych (czyli np. twórców, artystów, wykonawców, producentów lub wydawców), którzy nie zawarli umowy o zbiorowe zarządzanie. Wprowadzono również obowiązek zwoływania corocznie walnego zebrania członków oraz możliwość udziału w nim przez pełnomocnika. Organizacje zbiorowego zarządzania będą musiały prowadzić i na bieżąco aktualizować m.in. elektroniczny wykaz umów o zbiorowe zarządzanie.

Ograniczona zostanie swoboda organizacji zbiorowego zarządzania, jeśli chodzi o zarządzanie środkami finansowymi – ich inwestowanie będzie możliwe jedynie przez zakup obligacji Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Wprowadzono termin wypłaty przez organizacje zbiorowego zarządzania przychodów z praw, wynoszący 9 miesięcy od końca roku obrotowego, za który zostały pobrane, jak również obowiązek corocznego informowania uprawnionego o przysługujących mu należnościach i dokonanych z nich potrąceniach.

Wzmocniono pozycję członków stowarzyszenia mającego status organizacji zbiorowego zarządzania. Organizacje te będą musiały przyjąć na członka każdego, kto spełnia warunki członkostwa – te z kolei muszą opierać się na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących kryteriach. Zasada ta dotyczy jednak wyłącznie podmiotów z państw UE lub EFTA.

Proponowane rozwiązania wprowadzają ułatwienia dla przedsiębiorców, którzy nie będą zmuszeni do odprowadzania tantiem jednocześnie do wielu organizacji zbiorowego zarządzania – w większości przypadków będzie to tylko jedna organizacja.

Projektowana ustawa określa w szczególności:

- źródła uprawnień organizacji zbiorowego zarządzania do zarządzania prawami uprawnionych,
- zasady dotyczące zawierania i rozwiązywania umów o zbiorowe zarządzanie,
- zasady dotyczące członkostwa w organizacji zbiorowego zarządzania,
- prawa przysługujące uprawnionym reprezentowanym przez organizację zbiorowego zarządzania, ale niebędącym członkami organizacji,
- kompetencje oraz zasady funkcjonowania władz organizacji zbiorowego zarządzania,
- zasady dotyczące pobierania i wypłaty przychodów z praw oraz dokonywania potrąceń z tych środków,
- relacje z innymi organizacjami zbiorowego zarządzania, w tym zagranicznymi,
- zasady udzielania licencji użytkownikom,
- obowiązki informacyjne i sprawozdawcze organizacji zbiorowego zarządzania,
- obowiązki informacyjne użytkowników,
- zasady udzielania licencji wieloterytorialnych (czyli obejmujących terytorium więcej niż jednego państwa UE) na korzystanie z utworów muzycznych w internecie,
- zasady rozpatrywania skarg przez organizacje zbiorowego zarządzania,
- zasady dotyczące udzielania zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi,
- zasady nadzoru ministra kultury i dziedzictwa narodowego nad organizacjami zbiorowego zarządzania,
- zasady zarządzania prawami przez podmioty niebędące organizacjami zbiorowego zarządzania, ale wykonujące czynności o takim samym charakterze (tzw. niezależne podmioty zarządzające).

Zaproponowano, aby nowe przepisy weszły w życie po 14 dniach od daty ich ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem niektórych artykułów, które zaczną obowiązywać w innych terminach.

PROJEKTY

Projekt zmian ustawy o usługach płatniczych

Rządowy projekt nowelizacji ustawy wdraża do polskiego porządku prawnego unijną dyrektywę w sprawie usług płatniczych (tzw. dyrektywę PSD2).

Nowe przepisy zapewnią większą przejrzystość i spójność prawa w obszarze usług płatniczych. Będą też podstawą do stworzenia jednolitego rynku płatności w UE. Chodzi o to, aby dokonywanie płatności transgranicznych było równie proste i bezpieczne, jak dokonywanie płatności krajowych w krajach członkowskich. Dyrektywa w znacznym stopniu wpłynie na kształt całego rynku usług płatniczych, a tym samym na działalność m.in. banków, instytucji płatniczych, podmiotów oferujących karty sklepowe i karty paliwowe oraz niezależnych operatorów bankomatów czy innych niebankowych dostawców usług płatniczych.

Wprowadzone zmiany będą sprzyjać rozwojowi obrotu bezgotówkowego i zwiększeniu szybkości realizacji płatności przez użytkowników pieniądza bezgotówkowego, przyczyniając się do dalszego rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Projekt nowelizacji ustawy tworzy podstawy do funkcjonowania nowych usługodawców na rynku usług płatniczych. Obok banków, instytucji płatniczych, operatorów pocztowych i innych, pojawią się tzw. podmioty trzecie, czyli TPP (Third Party Provider), które będą mogły świadczyć dwa typy nowych usług:

- usługę inicjowania transakcji płatniczej (Payment Initiation Service, PIS) – to usługa polegająca na udzieleniu jej dostawcy dostępu do rachunku online płatnika w celu sprawdzenia dostępności środków pieniężnych, a następnie zainicjowania płatności (w jego imieniu), po czym przedstawienie płatnikowi informacji o dokonaniu płatności;
- usługę dostępu do informacji o rachunku (Account Information Service, AIS) – dostawca świadczący tę usługę zapewni klientowi zagregowane informacje online o co najmniej jednym lub kilku rachunkach płatniczych, prowadzonych przez jednego lub kilku dostawców usług płatniczych; w ten sposób użytkownik będzie miał możliwość łatwego zarządzania swoimi finansami osobistymi na jednej platformie usług – niezależnie od posiadania rachunków bankowych w różnych instytucjach finansowych.

Co do zasady wszystkie instytucje płatnicze, w tym także świadczące usługi PIS będą musiały uzyskać zezwolenie na ich świadczenie. Inaczej będzie w przypadku dostarczania usług dostępu do informacji o rachunku (AIS) – ich świadczenie nie będzie wymagało uzyskania zezwolenia (będą podlegać tylko rejestracji). Usługodawcy PIS i AIS będą zwolnieni z niektórych wymogów, które muszą spełniać instytucje płatnicze (ponieważ nie posiadają środków klientów, nie będą musiały tworzyć funduszy własnych i respektować wymogów ochrony tych środków), ale będą musieli mieć ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Wprowadzenie do obrotu prawnego usług PIS i AIS stanowi wstęp do budowy nowoczesnych usług opartych na tzw. API (Application Programming Interface), tj. ekonomii programowalnych interfejsów dostępowych, które mają zagwarantować bezpieczne funkcjonowanie obu nowych usług w sektorze finansowym oraz są wstępem do budowy rozwiązań tzw. otwartej bankowości (integracja i większa personalizacja usług finansowych i niefinansowych dla konsumentów i przedsiębiorców wykonywana przez banki oraz konkurujące z nimi firmy technologiczne).

Projekt wprowadza także tzw. silne uwierzytelnienie użytkownika. Oznacza to, że aby zainicjować płatność konieczna będzie identyfikacja klienta za pomocą co najmniej dwóch niezależnych metod uwierzytelnienia, np. jednocześnie za pomocą kodu SMS i rozwiązań biometrycznych. Dostawca będzie musiał stosować silne uwierzytelnianie w przypadku, gdy płatnik: uzyskuje dostęp do swojego rachunku w trybie online; inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą; przeprowadza czynność za pomocą kanału zdalnego, która może się wiązać z ryzykiem oszustwa płatniczego lub innych nadużyć. To rozwiązanie znacznie poprawi bezpieczeństwo płatności elektronicznych.

Projekt noweli ustawy nakłada na operatorów bankomatów obowiązek przestrzegania wymogów dotyczących przejrzystości (chodzi o obowiązek podania informacji o opłatach, zarówno przed jak i po ich pobraniu).

Zgodnie z projektem, zobowiązano dostawcę usług płatniczych do niezwłocznego zwrotu płatnikowi kwoty nieautoryzowanej transakcji. Płatnik nie będzie ponosił odpowiedzialności, w sytuacji gdy nie mógł sobie zdawać sprawy z utraty, kradzieży lub przywłaszczenia instrumentu płatniczego. Przyjęto, że w przypadku nieautoryzowanej transakcji płatniczej, płatnik będzie musiał zapłacić 50 euro (obecnie jest to 150 euro). Z jednej strony zmniejszenie progu odpowiedzialności płatnika za straty spowodowane nieautoryzowanymi transakcjami płatniczymi, oznacza zwiększenie jego ochrony, z drugiej – chodzi o zdyscyplinowanie dostawców usług płatniczych do przestrzegania najwyższych standardów bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Wprowadzono nowy podmiot uprawniony do świadczenia usług płatniczych – Małą Instytucję Płatniczą (MIP). Chodzi o osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, mającą zdolność prawną, wpisaną do rejestru małych instytucji płatniczych, prowadzącą działalność polegającą na świadczeniu usług płatniczych. MIP będą mogły wykonywać swoją działalność wyłącznie w Polsce po uzyskaniu wpisu do rejestru małych instytucji płatniczych, prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego (w tym przypadku zastosowanie ma uproszczony tryb postępowania przed organem nadzoru). MIP będą

mogły także prowadzić działalność gospodarczą inną niż świadczenie usług płatniczych. Wielkość obrotu realizowanego przez MIP nie będzie mogła przekroczyć 1,5 mln euro miesięcznie.

Nadzór nad działalnością MIP będzie sprawować KNF. Oceniono, że MIP może być atrakcyjną formą prowadzenia działalności przez podmioty dopiero rozpoczynające działalność na rynku usług płatniczych, w szczególności z tzw. sektora fintech, tj. z tej części rynku finansowego, która dostarcza usługi i rozwiązania wykorzystujące najnowocześniejsze technologie, takie jak sztuczna inteligencja, automatyczne doradztwo, biometria czy analizy dużych baz danych. MIP będzie miała także pozytywny wpływ na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa.

> **Implementacja dyrektywy PSD2 będzie wymagać wprowadzenia przez dostawców usług płatniczych wielu zmian w sposobie wykonywania działalności.**

Implementacja dyrektywy PSD2 będzie wymagać wprowadzenia przez dostawców usług płatniczych wielu zmian w sposobie wykonywania działalności. Zmieni się dokumentacja stosowana przez dostawców usług płatniczych w relacjach z użytkownikami (wzory umów, regulaminy) oraz zmienią się procedury wewnętrzne. Do nowych wymagań zostaną również dostosowane systemy IT i technologie wykorzystywane przez dostawców do świadczenia usług płatniczych. Po wejściu na rynek nowych dostawców usług płatniczych zwiększy się konkurencja, co umożliwi konsumentom wybór usług płatniczych najbardziej odpowiadających ich potrzebom.

Dzięki wdrożeniu dyrektywy do polskiego prawa konsumenci będą lepiej chronieni przed nadużyciami finansowymi na rynku usług płatniczych. Ponadto, w zdecydowanej większości przypadków nie będzie możliwe pobieranie dodatkowych prowizji („surcharging") za płatność kartami (zwłaszcza debetowymi i kredytowymi), i to zarówno w sytuacji płatności internetowych, jak i tradycyjnych. W praktyce, sprzedawcy nie będą mogli pobierać dodatkowych opłat od klientów za korzystanie z karty płatniczej (płatność konsumencka). Natomiast pozostawiono regulację umożliwiającą pobieranie dodatkowej prowizji za użycie kart biznesowych. Jednak opłaty takie nie będą mogły przekraczać kosztów bezpośrednich ponoszonych przez punkty handlowo-usługowe z tytułu korzystania z określonego instrumentu płatniczego. Pobieranie dodatkowych opłat za płatność kartą najczęściej spotykane jest w sytuacji płatności przez internet i w przypadku niektórych branż, takich jak np. turystyczna i hotelarska (dotyczy to kredytowych kart płatniczych).

Ustawa zwiększy także prawa konsumentów podczas wysyłania przelewów i przekazów pieniężnych poza Unię Europejską lub płatności w walutach spoza UE.

Nowe przepisy przewidują także wysoki poziom bezpieczeństwa płatności. Jest to kluczowa kwestia dla wielu użytkowników usług płatniczych, a zwłaszcza konsumentów płacących za pośrednictwem internetu. Wszyscy dostawcy usług płatniczych, w tym banki, instytucje płatnicze lub TPP (Third Party Provider, czyli usługodawcy, którzy mogą świadczyć dwie nowe usługi: PIS i AIS), będą musieli udowodnić, że posiadają właściwe środki bezpieczeństwa w celu zapewnienia odpowiedniego zabezpieczenia płatności. Dostawcy usług płatniczych będą musieli przeprowadzać ocenę ryzyka operacyjnego i ryzyka w obszarze zabezpieczeń, jak również podejmowanych działań w tym zakresie.

Nowe przepisy mają obowiązywać po 14 dniach od publikacji w Dzienniku Ustaw. W projekcie ustawy zastosowano jednak wiele okresów przejściowych, w większości wynikających bezpośrednio z zapisów dyrektywy. Dotyczą one przede wszystkim zasad kontynuowania dotychczas prowadzonej działalności gospodarczej przez dostawców usług płatniczych oraz stosowania europejskich przepisów wykonawczych uzupełniających dyrektywę w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych, dotyczących uwierzytelniania i komunikacji przy realizacji transakcji płatniczych.

AKTUALNOŚCI

Warto realizować zlecenia na rzecz NATO w Polsce

NATO, rozbudowując zdolności wojskowe, których zapewnienie wykracza poza narodowe zasoby infrastruktury obronnej państw członkowskich, finansuje zakupy towarów i usług oraz realizację inwestycji infrastrukturalnych.

Realizacją zadań inwestycyjnych na terytorium danego kraju członkowskiego zajmują się instytucje powołane specjalnie w tym celu. W Polsce jest to Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (ZIOTP), który funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2011 r. Organem założycielskim ZIOTP jest Minister Obrony Narodowej.

Podstawowym zadaniem Zakładu jest realizacja projektów inwestycyjnych, poprzez m.in.: przeprowadzanie postępowań przetargowych na wybór wykonawców robót i dostawców; kompleksowy nadzór inwestycyjny nad realizacją zadań; rozliczanie inwestycji wg. uregulowań narodowych i NATO.

Zob. też: 30 nowych możliwości na pozyskanie pieniędzy unijnych.

AKTUALNOŚCI

Rząd przyjął Program dla sektora górnictwa węgla kamiennego

Przygotowany przez Ministerstwo Energii dokument 23 stycznia 2018 r. przyjęła Rada Ministrów.

Ma on przyczynić się do rozwoju nowoczesnego i rentownego górnictwa węgla kamiennego w Polsce.

AKTUALNOŚCI

Otwórz firmę w kilka minut przez serwis transakcyjny PKO Banku Polskiego

Klienci PKO B.P. mogą zarejestrować swoją firmę w CEIDG przez bankowość elektroniczną iPKO – to pierwsze takie rozwiązanie na rynku, opracowane wspólnie z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii.

Wystarczy zdalnie wypełnić jeden wniosek, aby zarejestrować działalność gospodarczą i jednocześnie otworzyć rachunek firmowy.

WZORY PISM

Budżet 2018 – prospołeczny i prorozwojowy

Ustawa budżetowa na rok 2018 przewiduje m.in. wzrost PKB o 3,8 proc., inflację na poziomie 2,3 proc. oraz deficyt nieprzekraczający 41,5 mld zł.

Bezpieczne finansowanie wszystkich wydatków państwa będzie możliwe dzięki dalszemu uszczelnianiu systemu podatkowego. Budżet gwarantuje realizację programów socjalnych (np. Rodzina 500+) oraz dalszy rozwój gospodarczy.

– „Budżet na rok 2018 to budżet wymagający i ambitny, ale przede wszystkim oparty na idei solidarności społecznej. Podjęte pod kierownictwem premiera Mateusza Morawieckiego działania odbudowujące dochody podatkowe i uszczelniające system podatkowy dają gwarancję bezpiecznej realizacji wszystkich programów prospołecznych i prorozwojowych rządu. Czujemy się zobowiązani do poprawy sytuacji ekonomicznej polskich rodzin i równocześnie wspieramy dalszy wzrost gospodarki" – powiedziała minister finansów prof. Teresa Czerwińska.

Budżet na rok 2018 zakłada, że dochody państwa w przyszłym roku wyniosą 355,7 mld zł, a wydatki nie będą wyższe niż 397,2 mld zł. W efekcie deficyt ma nie przekroczyć 41,5 mld zł. Ustawa budżetowa przewiduje również wzrost PKB o 3,8 proc. i 2,3 proc. inflację, a także nominalny wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej o 6,3 proc. i spożycia prywatnego o 5,9 proc. oraz spadek bezrobocia do 6,4 proc.

W budżecie zagwarantowano środki m.in. na cele społeczne. Po stronie wydatkowej budżetu państwa zabezpieczono środki zarówno na kontynuację dotychczasowych, priorytetowych działań rządu, jak również na realizację nowych zadań. Zapewniono m.in. kontynuację finansowania programu „Rodzina 500 plus" i rewaloryzacji emerytur i rent z 2017 roku. Uwzględniono także m.in. skutki wynikające z:

- obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn;
- waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2018 r. na poziomie 102,7 proc.;
- wzrostu wydatków przeznaczanych na finansowanie potrzeb obronnych Polski;
- kontynuacji zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego;
- dofinansowania do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75. rok życia,
- finansowania zadań w obszarze mieszkalnictwa, w tym pakietu „Mieszkanie Plus";
- finansowania Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020;
- dalsze podwyższenie tzw. kwoty wolnej.

Zob. też: Szacunkowe wykonanie budżetu państwa w 2017 r. oraz 4,6 proc. wzrost PKB w 2017 r. najwyższy od lat.

PORADY

Akta pracownicze po nowemu

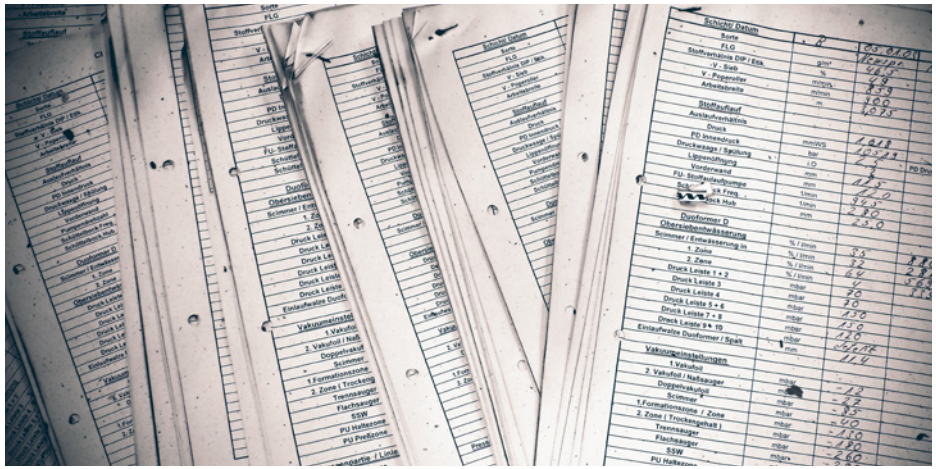

Parlament przyjął już ustawę dotyczącą elektronizacji i krótszego okresu przechowywania akt pracowniczych. Zmiany wejdą w życie 1 stycznia 2019 r.

„Ustawa ma dwa założenia. Po pierwsze, pracodawcy będą przechowywać akta pracownicze krócej: 10, zamiast obecnych 50 lat. Po drugie, będą mogli prowadzić taką dokumentację w postaci elektronicznej, co jest wyjściem naprzeciw trwającej już w biznesie cyfrowej transformacji" – wyjaśnia wiceminister przedsiębiorczości i technologii Mariusz Haładyj.

Wiceszef MPiT podkreśla, że trudno znaleźć uzasadnienie dla aktualnie obowiązującego, 50-letniego okresu przechowywania akt pracowniczych.

„Ten okres jest jednym z najdłuższych na świecie, a wcale nie gwarantuje, że pracownik otrzyma od byłego pracodawcy dokumenty potrzebne do wyliczenia emerytur" – mówi.

Roczne koszty administracyjne z tytułu prowadzenia i przechowywania dokumentacji pracowniczej przedsiębiorców wynoszą ok. 130 mln zł. Skrócenie okresu przechowywania oraz elektronizacja znacząco obniżą te wydatki.

Krócej i bezpieczniej dla pracownika

Ustawa przewiduje, że pracodawcy będą mogli przechowywać akta pracownicze 10, a nie 50 lat, bo ZUS będzie dysponował wszystkimi danymi potrzebnymi do uzyskania świadczeń i ustalenia ich wysokości. Aby w pełni zabezpieczyć interesy pracowników, możliwość skorzystania z nowego rozwiązania została podzielona na 2 przypadki.

- **Pracownicy zatrudnieni od 1 stycznia 2019 r.**

Dokumentacja pracowników zatrudnionych po 1 stycznia będzie przechowywana 10 lat. Pracodawcy będą przesyłać do ZUS rozszerzone imienne raporty miesięczne pracowników i zleceniobiorców. W raportach znajdą się dane potrzebne do ustalenia wysokości emerytury lub renty (m.in. wysokość przychodu za konkretny okres). Dane te ZUS zapisze na koncie ubezpieczonego. Dzięki temu pracownicy nie będą musieli udowadniać przed ZUS historii swojego zatrudnienia i uzyskiwać od byłego pracodawcy np. zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

- **Pracownicy zatrudnieni od 1 stycznia 1999 do 31 grudnia 2018 r.**

Pracodawca będzie mógł również skrócić do 10 lat okres przechowywania dokumentacji obecnych lub byłych pracowników, którzy zostali zatrudnieni po 1998 r. a przed 1 stycznia 2019 r. Pracodawca skorzysta z tego rozwiązania jeśli złoży w ZUS raport informacyjny, w którym znajdą się informacje niezbędne do wyliczenia emerytury lub renty konkretnego pracownika. Nie musi tego robić, ale jeśli już się zdecyduje, będzie to także decyzja na przyszłość – niepodlegająca zmianie i dotycząca wszystkich pracowników. Jeżeli pracodawca nie przekaże raportów informacyjnych, będzie zobowiązany przechowywać dokumentację pracowniczą 50 lat.

Dokumentację pracowników zatrudnionych przed 1 stycznia 1999 r. pracodawca będzie przechowywał 50 lat.

Pracownicy będą szczegółowo informowani przez pracodawców lub ZUS o okresie przechowywania swojej dokumentacji.

Przykładowy czasy przechowywania dokumentacji pracowniczej w innych krajach UE	
Finlandia	10 lat
Dania	5 lat
Czechy	3 do 30 lat (w zależności od rodzaju)
Holonadia	brak obowiązku przechowywania dokumentów dla celów emerytalno-rentowych dokumenty finansowe – 7 lat11
Niemcy	dla celów podatkowych i ubezpieczeń społecznych – 6–10 lat listy płac – 10 lat

E-dokumentacja na równi z papierową

Od 1 stycznia 2019 r. pracodawca będzie mógł przechowywać dokumentację osobową i płacową w postaci elektronicznej (teraz może przechowywać tylko dokumenty papierowej). Jeśli się na to zdecyduje, dotychczasowa dokumentacja papierowa zostanie zeskanowana i opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Jeżeli pracownik i pracodawca będą dysponowali kwalifikowanym podpisem elektronicznym, e-dokument powstanie bez konieczności skanowania dokumentu papierowego.

Pracodawcy już dziś tworzą dokumenty w postaci elektronicznej, ale mogli je traktować tylko jako wersję pomocniczą. Teraz będą mogli w pełny sposób czerpać korzyści z cyfryzacji dokumentacji. Przyspieszy to proces opracowywania akt, skróci czas ich przeszukiwania, poprawi jakość i zredukuje koszty. Szacunki MPiT wskazują, że dzięki digitalizacji koszty firmy, która zatrudnia ok. 500 pracowników, mogą być zmniejszone nawet o około 200 tys. zł rocznie.

Pensja domyślnie na konto

W ustawie znalazła się jeszcze zmiana, która dostosowuje prawo do oczekiwań pracowników i pracodawców. Pensja będzie wypłacana domyślnie na konto pracownika. Żeby dostać ją w gotówce, pracownik będzie musiał złożyć pracodawcy stosowne oświadczenie. Dzisiaj jest odwrotnie. Domyślną formą jest wypłata wynagrodzenia w gotówce.

Projekt ustawy powstał w ścisłej współpracy z biznesem, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Jest częścią pakietu #100zmianDlaFirm.

WSKAŹNIKI I STAWKI

Wysokość składki zdrowotnej w 2018 r.

ZUS podał wysokość najniższej podstawy wymiaru składki oraz kwoty składki na ubezpieczenie zdrowotne w 2018 r. dla niektórych grup ubezpieczonych.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne w 2018 r. dla:

1. **osób, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą** na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych,

2. twórców i artystów,
3. osób, które prowadzą działalność w zakresie wolnego zawodu w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, a także osób prowadzących działalność w zakresie wolnego zawodu, z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych,
4. wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej,
5. osób, które prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów o systemie oświaty, oraz osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność

– stanowi kwota zadeklarowana, nie niższa niż 3.554,93 zł (75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia)[1].

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w czwartym kwartale 2017 r. wyniosło 4.739,91 zł[2].

Składka na ubezpieczenie zdrowotne w 2018 r. nie może być niższa od kwoty 319,94 zł (tj. 9% podstawy wymiaru składki)[3].

1. Art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.).
2. Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w czwartym kwartale 2017 r. (M.P. poz. 128).
3. Art. 79 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

PROJEKTY

Ułatwienia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi?

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, przedłożony przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej.

Projektowana nowelizacja zapewni realizację II etapu Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem", który został przyjęty przez rząd w grudniu 2016 r.

Podstawowym zadaniem programu jest wspieranie rodzin z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujących niepełnosprawne dzieci. Zawiera on kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, a także usług wspierających i rehabilitacyjnych oraz wsparcia mieszkaniowego. Program ten wraz z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem" stanowi istotny element polityki prorodzinnej rządu.

W ramach proponowanej nowelizacji przygotowano regulacje, które będą wspierać byłych uczestników warsztatów terapii zajęciowej (wtz) w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym dzięki udziałowi w zorganizowanej formie rehabilitacji. W praktyce ma to zapewnić prowadzenie zajęć klubowych w warsztacie terapii zajęciowej dla osób, które zakończyły uczestnictwo w wtz w związku z podjęciem zatrudnienia.

Osoby niepełnosprawne opuszczające warsztaty terapii zajęciowej zgłaszają potrzebę kontynuacji wsparcia udzielanego w warsztacie. Chodzi zatem o ich wspieranie nie tylko do momentu zatrudnienia, ale i później (zajęcia mają pomóc w podjęciu lub utrzymaniu zatrudnienia). W praktyce osoba niepełnosprawna będzie mogła kontynuować zajęcia klubowe – bez względu na utratę zatrudnienia lub jego zmianę (ma to być nie mniej niż 5 godzin miesięcznie). Szczegółowy zakres zajęć, ich organizację i wymiar godzinowy będzie ustalał warsztat terapii zajęciowej. Wsparcie to powinno być dopasowane do podjętych przez takie osoby aktywności zawodowych. Jednocześnie osoba niepełnosprawna, która opuściła warsztat terapii zajęciowej w związku z podjęciem zatrudnienia, w przypadku jego utraty i ponownego zgłoszenia uczestnictwa w warsztacie w ciągu 90 dni od dnia opuszczenia wtz – będzie miała pierwszeństwo w rozpoczęciu terapii.

Zajęcia klubowe realizowane przez warsztaty terapii zajęciowej będą finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w ramach nowego programu zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą PFRON. W 2018 r. zaplanowano na ten cel 1,2 mln zł.

Poszerzono także katalog pracodawców, do których stosuje się obniżony wskaźnik zatrudniania osób niepełnosprawnych (2 proc.). Po zmianach będą wśród nich także: publiczne i niepubliczne przedszkola, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, kluby dziecięce oraz inne formy wychowania przedszkolnego, które na tej podstawie będą rozliczać się z wpłat na PFRON. Zrezygnowano ze zwolnienia z wpłat na PFRON pracodawców prowadzących zakłady pracy w likwidacji (chodzi o to, że przyczyną likwidacji nie musi być trudna sytuacja podmiotu, ale na przykład decyzja o zakończeniu lub przekształceniu działalności). Ponadto, doprecyzowano przepisy dotyczące pracodawców wystawiających informacje o kwocie obniżenia wpłat na PFRON.

> **„ Podstawowym zadaniem programu jest wspieranie rodzin z osobami niepełnosprawnymi, a w szczególności wychowujących niepełnosprawne dzieci.**

Wprowadzono możliwość korzystania z elastycznych form zatrudnienia, w tym z ruchomych godzin pracy (także pracy przerywanej) i telepracy (praca w domu) na wniosek wiążący pracodawcę (co do zasady nie będzie mógł odmówić takiej formy zatrudnienia).

Prawo do korzystania z indywidualnego rozkładu czasu pracy lub ruchomego czasu pracy albo wykonywania pracy w systemie przerywanego czasu pracy, na podstawie wniosku wiążącego pracodawcę, przyznano:

- pracownikowi-małżonkowi albo pracownikowi-rodzicowi dziecka w fazie prenatalnej, w przypadku ciąży powikłanej,
- pracownikom-rodzicom dziecka posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie jego rozwoju lub w czasie porodu,
- pracownikom-rodzicom dziecka niepełnosprawnego lub ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dodatkowo, pracownikom-rodzicom dziecka posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także dziecka

niepełnosprawnego lub ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi – przyznano prawo wykonywania pracy w formie telepracy, na podstawie wniosku wiążącego pracodawcę.

Przewidziano także możliwość stosowania telepracy na podstawie wniosku niewiążącego pracodawcy, także u tych pracodawców, u których nie zawarto w tej sprawie formalnego porozumienia z przedstawicielstwem załogi. Zatem zmiany te są adresowane do wszystkich pracowników. Osoby te będą mogły na ogólnych zasadach wnioskować o wykonywanie pracy w formie telepracy.

W praktyce, z uprawnień kierowanych do pracowników-rodziców można będzie korzystać do ukończenia przez dziecko 18 lat, a także po ukończeniu przez nie 18 roku życia. Oznacza to, że z nowych uprawnień będą mogli korzystać pracownicy opiekujący się dorosłym dzieckiem, bo przyjęto, że upośledzenie czy niepełnosprawność mają charakter trwały.

Zaakceptowane rozwiązania umożliwią osobom pracującym, a mającym ciężko chore lub niepełnosprawne dzieci łatwiejsze godzenie pracy zawodowej z opieką nad nimi. W przypadku rodziców rozważających kontynuację zatrudnienia w sytuacji pojawienia się w rodzinie niepełnosprawnego dziecka – nowa regulacja może wpłynąć na decyzję o pozostaniu na rynku pracy.

Pracodawca będzie mógł odmówić uwzględnienia wiążącego wniosku o elastyczne zatrudnienie, wyłącznie wtedy, gdy nie będzie on możliwy do spełnienia ze względu na organizację pracy lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika.

Zaproponowano także rozwiązanie, które w założeniu ma ułatwić aktywnym zawodowo rodzicom – w przypadku choroby dziecka niepełnosprawnego do 18 roku życia – łączenie opieki nad nim z wykonywaniem aktywności zawodowej.

Przewidziano wydłużenie z 14 do 30 dni prawa do zasiłku opiekuńczego przysługującego ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem, legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji do ukończenia przez nie 18 lat. W praktyce oznacza to wydłużenie prawa do zasiłku opiekuńczego o 16 dni w przypadku chorych dzieci niepełnosprawnych między 14 a 18 rokiem życia.

PROJEKTY

Projekt nowelizacji ustawy o Radzie Dialogu Społecznego

Prezydent RP skierował do Sejmu projekt ustawy o zmianie ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Projekt ustawy zmierza do usprawnienia prowadzenia dialogu społecznego na szczeblu krajowym i regionalnym. Zawarte w projekcie ustawy rozwiązania można podzielić na trzy kategorie. W pierwszej z nich znalazły się propozycje zwiększające katalog kompetencji Rady, wykonywanych przez całą Radę, jak i kompetencji autonomicznych strony pracowników i strony pracodawców Rady, w drugiej zmiany wzmacniające organizacyjnie Radę, w trzeciej natomiast propozycje doprecyzowujące i proceduralne dotyczące wojewódzkich rad dialogu społecznego.

W myśl propozycji zawartych w projekcie ustawy, Rada Dialogu Społecznego uzyska prawo do opiniowania projektów strategii, projektów programów oraz projektów innych dokumentów rządowych dotyczących planowanych działań Rady Ministrów. Rozwiązanie to zapewni stronom Rady wpływ na tworzenie innych niż ustawy dokumentów rządowych, w zakresie odnoszącym się do warunków rozwoju społeczno-gospodarczego, zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej, realizacji zasady partycypacji i solidarności społecznej, a także poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych.

Nową kompetencją będzie również prawo do występowania przez Radę Dialogu Społecznego do Sejmu i Senatu o umożliwienie przedstawienia Parlamentowi informacji dotyczącej spraw o istotnym znaczeniu dla zadań realizowanych przez Radę. Celem tej propozycji jest promowanie idei dialogu społecznego, szersze informowanie o działalności Rady oraz budowanie poparcia dla wypracowanych przez Radę stanowisk i opinii.

Projektowane zmiany dotyczą również kompetencji do informowania Sejmu i Senatu o działalności Rady. Obok sprawozdania z działalności Rady w roku poprzednim, przedstawianego corocznie do dnia 31 maja, projekt przewiduje przedstawianie przez Przewodniczącego Rady, dodatkowo, informacji o działalności Rady za okres kadencji Przewodniczącego Rady, corocznie do dnia 15 października. Informacja ta będzie podawana do wiadomości publicznej.

Projekt przewiduje, że strona pracowników i strona pracodawców Rady uzyska wyraźną kompetencję do występowania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie interpretacji ogólnej, w przypadku niejednolitego stosowania przepisów prawa podatkowego w określonych decyzjach, postanowieniach oraz interpretacjach indywidualnych. Wprowadzenie tej regulacji powinno poprawić sytuację pracowników i pracodawców w zakresie pewności prawa podatkowego.

W projekcie ustawy proponuje się rozszerzenie kręgu osób mogących brać udział w posiedzeniach plenarnych Rady, z głosem doradczym, o przedstawiciela Głównego Inspektora Pracy. Mając na uwadze wzmocnienie dialogu autonomicznego, w projekcie zaproponowano również umożliwienie podejmowania przez stronę pracowników i stronę pracodawców Rady uchwał w drodze głosowania korespondencyjnego, w tym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Z kolei w ramach wzmocnienia dialogu regionalnego, realizowanego przez wojewódzkie rady dialogu społecznego (WRDS), doprecyzowano kompetencje WRDS, procedury głosowań, zasady finansowania ekspertyz i opinii oraz kosztów związanych z podróżami służbowymi i kosztów dojazdu na posiedzenia delegowanych członków WRDS, wykonujących zadania zlecone przez Prezydium WRDS. Ponadto, w związku ze zwiększeniem ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2018, środków finansowych na funkcjonowanie WRDS w 2018 r., zwiększono również maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy z dnia 27 sierpnia 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Projekt przewiduje, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia.

PORADY

Doradca płatnika składek w ZUS

Opłacasz składki do ZUS i chcesz wiedzieć jaki jest stan Twoich rozliczeń? Od 1 lutego br. w każdej placówce ZUS możesz o to zapytać doradcę płatnika składek. Doradca odpowie również na inne pytania z zakresu ubezpieczeń i składek.

W czym pomoże doradca?

Doradca płatnika składek udzieli Ci wsparcia w temacie ubezpieczeń i składek. Odpowie też na wszystkie pytania dotyczące obowiązków związanych z prowadzeniem działalności. Doradca:

- poinformuje jaki jest Twój numer rachunku składkowego (NRS), na który powinieneś opłacać składki,
- poinformuje o zasadach opłacania składek i rozliczania wpłat,
- wyjaśni wątpliwości w zakresie rozliczenia wpłaty, której dokonałeś i stanu Twoich rozliczeń ZUS,
- wyjaśni jakie informacje i dlaczego widzisz na swoim profilu na portalu PUE ZUS,
- poinformuje o wysokości opłaconych przez Ciebie składek na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenie zdrowotne dla celów podatkowych,
- wyjaśni wątpliwości na temat sporządzania i wysyłania dokumentów w Programie Płatnik i aplikacji e-Płatnik
- założy Ci konto na elektronicznym portalu PUE ZUS – jeśli jeszcze go nie masz,
- odpowie na pytania dotyczące rejestracji działalności gospodarczej, zasad zgłaszania do ubezpieczeń, wysokości składek, zasad wypełniania i korygowania dokumentów,
- wyjaśni zasady opłacanie składek za „nianie" i zasady dobrowolnego podlegania ubezpieczeniom,
- poinformuje co możesz zrobić, jeśli masz zaległości w opłacaniu składek.

Gdzie znajdziesz doradcę?

Z usług doradcy płatnika składek możesz skorzystać w każdej placówce ZUS. Na ekranie biletomatu w sali obsługi klienta wybierz Składki/Ubezpieczenia", a następnie „Doradca płatnika".

Jak przez internet możesz zarezerwować wizytę w ZUS?

Jeśli masz konto na portalu Platformy Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS), możesz przez internet zarezerwować wizytę u doradcy płatnika składek. Nie musisz wtedy czekać w sali obsługi na swoją kolejność.

1. Wejdź na stronę www.zus.pl i zaloguj się na PUE.
2. W panelu głównym PUE, po lewej stronie ekranu, wybierz opcję „Rezerwacja wizyt".
3. Wybierz placówkę ZUS, w której chcesz zarezerwować wizytę.
4. Kliknij „Wybierz grupę spraw", potem „Składki/Ubezpieczenia", później „Doradca płatnika" i następnie „Dalej".
5. Wybierz dzień i godzinę wizyty u doradcy.

Elektroniczne zaświadczenia lekarskie (e-ZLA)

ZUS podał istotne informacje dla płatników dotyczące tzw. e-ZLA.

Nowe elektroniczne zaświadczenia lekarskie od 1 stycznia 2016 r.

Od 1 stycznia 2016 r. wprowadzona została możliwość wystawiania zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy w formie dokumentu elektronicznego[1].

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2018 r.[2] lekarz, lekarz dentysta, felczer lub starszy felczer, zwany dalej „lekarzem" może wystawiać zaświadczenia lekarskie zarówno w formie dokumentu elektronicznego, jak i według zasad obowiązujących przed 1 stycznia 2016 r. na wydanych przez ZUS drukach ZUS ZLA.

1. Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2015 r., poz. 1066 z późn. zm.).
2. Okres, w którym lekarze mogą wystawiać zaświadczenia lekarskie według zasad obowiązujących przed 1 stycznia 2016 r. na drukach ZUS ZLA, został przedłużony do 30 czerwca 2018 r. przepisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 992).

W razie wystawienia zaświadczenia lekarskiego na druku ZUS ZLA lekarz informuje ubezpieczonego o konieczności doręczenia zaświadczenia lekarskiego odpowiednio płatnikowi składek lub płatnikowi zasiłku w terminie 7 dni od daty jego otrzymania. W stosunku do zaświadczeń lekarskich wystawianych na drukach ZUS ZLA nadal ma zastosowanie zasada obniżania wysokości zasiłku chorobowego i zasiłku opiekuńczego o 25% za okres od ósmego dnia niezdolności do pracy orzeczonej tym zaświadczeniem. Zasada ta nie ma zastosowania w przypadku zaświadczeń lekarskich wystawianych w formie elektronicznej, w trybie obowiązującym od 1 stycznia 2016 r.

Od 1 lipca 2018 r. zaświadczenia lekarskie będą wystawiane wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego.

Formy zaświadczenia lekarskiego

Od 1 stycznia 2016 r. lekarz ma możliwość wystawienia:

1. zaświadczenia lekarskiego w formie dokumentu elektronicznego (zaświadczenie lekarskie e-ZLA), po jego wystawieniu lekarz może sporządzić wydruk zaświadczenia lekarskiego w formie dokumentu elektronicznego (wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA),
2. zaświadczenia lekarskiego na formularzu zaświadczenia lekarskiego wydrukowanym z systemu teleinformatycznego udostępnionego bezpłatnie przez ZUS (zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym).

Zaświadczenie lekarskie e-ZLA

a) wystawianie zaświadczeń lekarskich e-ZLA

Dowodami stwierdzającymi czasową niezdolność do pracy z powodu choroby, pobytu w szpitalu albo innym przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne albo konieczność osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny jest zaświadczenie lekarskie wystawione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w formie dokumentu elektronicznego (zaświadczenie lekarskie e-ZLA), podpisanego:

- kwalifikowanym podpisem elektronicznym,
- profilem zaufanym ePUAP,
- z wykorzystaniem certyfikatu z ZUS (od 1 grudnia 2017 r.)[3].

3. Ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 992).

ZUS udostępnia lekarzowi, który wystawia zaświadczenie lekarskie e-ZLA dane ubezpieczonego i jego płatnika składek. Aktualność i prawidłowość tych danych, lekarz potwierdza u ubezpieczonego. W przypadku gdy dane ubezpieczonego są nieaktualne, nieprawidłowe lub niekompletne, lekarz jest zobowiązany do uzyskania brakujących lub aktualnych danych od ubezpieczonego. Dotyczy to w szczególności faktu pozostawania w ubezpieczeniu chorobowym u danego płatnika składek. Jeżeli cały okres niezdolności do pracy z powodu choroby przypada po ustaniu ubezpieczenia, a z danych udostępnionych lekarzowi wynika, że ubezpieczenie chorobowe trwa – osoba, której lekarz wystawia zaświadczenie lekarskie e-ZLA powinna poinformować lekarza o ustaniu ubezpieczenia. Po wprowadzeniu przez lekarza tej informacji, zaświadczenie e-ZLA nie zostanie udostępnione na profilu byłego płatnika składek.

Wzór zaświadczenia lekarskiego wystawionego w formie dokumentu elektronicznego jest ustalony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Lekarz przekazuje zaświadczenie lekarskie e-ZLA na elektroniczną skrzynkę podawczą ZUS.

ZUS udostępnia zaświadczenie lekarskie e-ZLA płatnikowi składek na jego profilu informacyjnym na PUE ZUS (profil na PUE), nie później niż w dniu następującym po dniu otrzymania zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, bez podawania numeru statystycznego choroby. Informacja ta zostanie przekazana także ubezpieczonemu posiadającemu profil ubezpieczonego/świadczeniobiorcy na PUE ZUS.

Profil na PUE mają obowiązek utworzyć płatnicy składek obowiązani do przekazywania dokumentów ubezpieczeniowych w formie dokumentu elektronicznego, tj. płatnicy składek rozliczający składki za więcej niż 5 osób.

Płatnik składek, który nie posiada profilu na PUE był zobowiązany poinformować ubezpieczonego w formie pisemnej do dnia 31 grudnia 2015 r., a nowych ubezpieczonych jest zobowiązany poinformować w pierwszym dniu podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, o obowiązku dostarczenia mu przez ubezpieczonego wydruku zaświadczenia lekarskiego e-ZLA.

Informacja, czy płatnik składek posiada profil na PUE, jest udostępniana lekarzowi na jego profilu.

W przypadku, gdy z informacji udostępnionych na profilu lekarza wynika, że płatnik składek nie ma profilu na PUE, lekarz przekazuje ubezpieczonemu wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA.

Płatnik składek, który mimo braku obowiązku posiadania profilu na PUE, utworzy taki profil, w terminie 7 dni od dnia utworzenia tego profilu informuje ubezpieczonego (w formie pisemnej) o ustaniu obowiązku dostarczania mu przez ubezpieczonego wydruku zaświadczenia lekarskiego e-ZLA.

b) błąd w zaświadczeniu lekarskim e-ZLA

Jeżeli w zaświadczeniu lekarskim e-ZLA został popełniony błąd, lekarz w terminie 3 dni roboczych od dnia stwierdzenia błędu albo otrzymania informacji o stwierdzeniu błędu stwierdza nieważność wystawionego zaświadczenia lekarskiego e-ZLA.

Lekarz przekazuje na elektroniczną skrzynkę podawczą ZUS:

1. informację o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, w którym został popełniony błąd albo
2. informację o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, w którym został popełniony błąd oraz nowe zaświadczenie lekarskie e-ZLA, zawierające identyfikator i datę jego wystawienia, po sprostowaniu tego błędu, podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, profilem zaufanym ePUAP lub z wykorzystaniem certyfikatu z ZUS.

Jeżeli przekazanie informacji o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA i ewentualnie nowego zaświadczenia lekarskiego e-ZLA w terminie 3 dni roboczych nie jest możliwe, lekarz przekazuje informację lub zaświadczenie lekarskie e-ZLA nie później niż w terminie 3 dni roboczych od ustania przyczyny uniemożliwiającej przekazanie tej informacji lub zaświadczenia lekarskiego e-ZLA.

Od 1 lipca 2018 r. zaświadczenia lekarskie będą wystawiane wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego.

Informację o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, lekarz przekazuje także, w formie pisemnej, ubezpieczonemu.

Jeżeli z informacji udostępnionej na profilu lekarza wynika, że płatnik składek ubezpieczonego nie ma profilu na PUE, informację o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, w którym błąd został popełniony albo tę informację wraz z wydrukiem nowego zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, lekarz przekazuje ubezpieczonemu i informuje go o obowiązku dostarczenia tych dokumentów płatnikowi składek.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, nie później niż w dniu następującym po dniu otrzymania informacji o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA albo informacji o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA oraz nowego zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, udostępnia na profilu płatnika na PUE:

1. informację o stwierdzeniu nieważności zaświadczenia lekarskiego e-ZLA płatnikowi składek wskazanemu w zaświadczeniu lekarskim e-ZLA, w którym został popełniony błąd,
2. nowe zaświadczenie lekarskie e-ZLA (bez podawania numeru statystycznego choroby) płatnikowi składek wskazanemu w nowym zaświadczeniu lekarskim e-ZLA.

Przy ustalaniu, czy zaświadczenie lekarskie e-ZLA wystawione w miejsce zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, w którym został popełniony błąd zostało wystawione zgodnie z zasadami orzekania, brana jest pod uwagę data wystawienia zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, w którym został popełniony błąd.

Jeżeli błąd w zaświadczeniu lekarskim ma wpływ na prawo do zasiłku (np. błąd dotyczy okresu niezdolności do pracy, zaświadczenie lekarskie zostało błędnie wystawione innemu ubezpieczonemu) lub jego wysokość (np. błędnie został wpisany okres pobytu w szpitalu czy kod literowy), ZUS z urzędu wydaje decyzję o braku prawa do zasiłku lub o zmianie jego wysokości.

W przypadku gdy do wypłaty zasiłku zobowiązany jest płatnik składek, decyzja dotycząca prawa do zasiłku lub zmiany jego wysokości, jest wydawana na wniosek ubezpieczonego lub płatnika składek.

Wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA

Wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA jest przekazywany ubezpieczonemu:

1. w przypadku, gdy z informacji udostępnionych na profilu lekarza wynika, że płatnik składek nie posiada profilu na PUE,
2. na żądanie ubezpieczonego nawet, jeżeli płatnik składek ma profil na PUE.

Wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA jest opatrzony podpisem i pieczątką lekarza.

Sporządzenie wydruku jest możliwe tylko po wystawieniu zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, podpisaniu i wysłaniu do ZUS.

Płatnik składek, który nie posiada profilu na PUE otrzymuje wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA bezpośrednio od ubezpieczonego (także wtedy, gdy płatnik składek nie wypłaca zasiłku). Nie dotyczy to osób ubezpieczonych, które dokumenty do ustalenia prawa i wypłaty zasiłku składają w ZUS (są to osoby prowadzące działalność pozarolniczą, osoby z nimi współpracujące, duchowni, osoby, których niezdolność do pracy z powodu choroby przypada po ustaniu tytułu ubezpieczenia oraz osoby podlegające ubezpieczeniom społecznym w Polsce z tytułu zatrudnienia u pracodawcy zagranicznego, który nie ma siedziby w Polsce).

Zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym

a) wystawianie zaświadczeń lekarskich w trybie alternatywnym

Zaświadczenie lekarskie w trybie alternatywnym jest wystawiane, jeśli wystawienie zaświadczenia lekarskiego e-ZLA nie jest możliwe, w szczególności w razie braku połączenia internetowego (np. w czasie wizyty domowej u ubezpieczonego) lub braku możliwości podpisania zaświadczenia. W takich sytuacjach, lekarz ma możliwość skorzystania z formularzy, które mają postać zaświadczenia lekarskiego, uprzednio wydrukowanych z systemu teleinformatycznego. Każdy wydrukowany przez lekarza ze swojego profilu formularz ma unikalny identyfikator (serię i numer) i jest zarejestrowany w systemie.

Zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym nie zawiera numeru statystycznego choroby ubezpieczonego.

Ubezpieczony jest zobowiązany przekazać lekarzowi dane i informacje w zakresie niezbędnym do wystawienia tego zaświadczenia lekarskiego.

W dniu badania lekarz przekazuje ubezpieczonemu zaświadczenie lekarskie, które jest wypełnione przez lekarza, opatrzone jego pieczątką i podpisem. Zaświadczenie lekarskie ubezpieczony jest zobowiązany przekazać płatnikowi składek, nawet jeżeli ma on profil na PUE.

Po wystawieniu zaświadczenia lekarskiego w trybie alternatywnym lekarz jest zobowiązany wprowadzić to zaświadczenie lekarskie do systemu teleinformatycznego i przekazać zaświadczenie lekarskie e-ZLA na elektroniczną skrzynkę podawczą ZUS w ciągu 3 dni roboczych od wystawienia zaświadczenia lekarskiego w trybie alternatywnym. Zaświadczenie lekarskie e-ZLA powinno zawierać dane i informacje zawarte w zaświadczeniu lekarskim wystawionym w trybie alternatywnym oraz numer statystyczny choroby. Jeżeli przekazanie zaświadczenia lekarskiego e-ZLA w tym terminie nie jest możliwe (np. w przypadku braku dostępu do Internetu), lekarz jest zobowiązany przekazać zaświadczenie lekarskie e-ZLA nie później niż w terminie 3 dni roboczych od ustania przyczyn uniemożliwiających przekazanie zaświadczenia lekarskiego e-ZLA.

b) błąd w zaświadczeniu lekarskim wystawionym w trybie alternatywnym

Jeżeli w zaświadczeniu lekarskim wystawionym w trybie alternatywnym, błąd został stwierdzony w dniu badania w obecności ubezpieczonego, lekarz informuje ubezpieczonego o stwierdzeniu nieważności tego zaświadczenia lekarskiego oraz przekazuje ubezpieczonemu nowe zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym. Lekarz przesyła informację o stwierdzeniu nieważności formularza zaświadczenia lekarskiego w systemie teleinformatycznym ZUS.

Kontrola prawidłowości wystawiania zwolnień lekarskich

W przypadku, gdy podczas kontroli lekarz orzecznik ZUS określi wcześniejszą datę ustania niezdolności do pracy orzeczonej w zaświadczeniu lekarskim e-ZLA, wówczas wystawi zaświadczenie lekarskie e-ZLA/K, które jest traktowane na równi z zaświadczeniem

stwierdzającym brak przeciwwskazań do pracy na dotychczasowym stanowisku[4] w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, profilem zaufanym ePUAP lub z wykorzystaniem certyfikatu z ZUS. Zaświadczenie to ZUS udostępnia na profilu płatnika na PUE, a gdy płatnik składek nie ma profilu ubezpieczony otrzyma wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA/K, wystawionego przez lekarza orzecznika ZUS i jest zobowiązany dostarczyć go płatnikowi składek. Tak jak dotychczas ZUS wydaje w takim przypadku decyzję o braku prawa do zasiłku chorobowego.

Dokumentowanie prawa do zasiłków

Dokumenty stwierdzające czasową niezdolność do pracy z powodu choroby i opieki nad chorym dzieckiem lub chorym innym członkiem rodziny:

1. zaświadczenie lekarskie e-ZLA,
2. zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym – zaświadczenie to jest dokumentem stanowiącym podstawę przyznania i wypłaty zasiłku przez płatnika składek lub ZUS, nawet jeśli nie ma jeszcze udostępnionego zaświadczenia lekarskiego e-ZLA w ZUS i na profilu płatnika na PUE, tj. zanim lekarz wprowadzi to zaświadczenie do systemu,
3. wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, który lekarz jest zobowiązany przekazać ubezpieczonemu, jeżeli płatnik składek nie ma profilu na PUE lub na wniosek ubezpieczonego, nawet jeżeli płatnik składek ma profil na PUE.

Zasiłek chorobowy

Jeśli zasiłek chorobowy wypłaca płatnik składek, który posiada profil na PUE

Płatnik składek ustala prawo i wypłaca zasiłek chorobowy na podstawie:

4. Zgodnie z art. 59 ust. 8 zaświadczenie lekarskie ZUS ZLA/K jest traktowane na równi z zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku, wydanym w myśl art. 229 § 4 Kodeksu pracy.

1. zaświadczenia lekarskiego e-ZLA udostępnionego na profilu płatnika na PUE (ubezpieczony nie ma obowiązku przekazywania płatnikowi składek wydruku zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, nawet jeśli otrzymał od lekarza), albo
2. zaświadczenia lekarskiego wystawionego w trybie alternatywnym, dostarczonego płatnikowi składek przez ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony ma informację, że zaświadczenie lekarskie zostało już wprowadzone do systemu (zostało zelektronizowane) i jest na profilu płatnika na PUE.

Jeśli zasiłek chorobowy wypłaca płatnik składek, który nie posiada profilu na PUE

Ubezpieczony występujący o zasiłek chorobowy jest zobowiązany złożyć płatnikowi składek:

1. wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, albo
2. zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym.

Jeśli zasiłek chorobowy wypłaca ZUS

Ważne!

ZUS nie wszczyna postępowania o zasiłek chorobowy z urzędu na podstawie zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, które wpłynęło do ZUS. Do ustalenia prawa i wypłaty zasiłku chorobowego niezbędny jest wniosek o zasiłek przekazany przez płatnika składek albo ubezpieczonego. Jako wniosek o zasiłek w czasie ubezpieczenia traktowane jest wystawione przez płatnika składek Z-3, Z-3a albo Z-3b (patrz niżej: ZUS wypłaca zasiłek chorobowy w czasie ubezpieczenia i ZUS wypłaca zasiłek chorobowy osobom prowadzącym pozarolniczą działalność, osobom z nimi współpracującym oraz duchownym).

ZUS wypłaca zasiłek chorobowy w czasie ubezpieczenia (nie dotyczy osób prowadzących działalność pozarolniczą, osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób zatrudnionych u pracodawców zagranicznych)

a) płatnik składek posiada profil na PUE

Postępowanie o zasiłek chorobowy zarówno przy pierwszym zaświadczeniu lekarskim, jak i kolejnym zaświadczeniu lekarskim za nieprzerwany okres niezdolności do pracy ZUS rozpoczyna na podstawie:

- zaświadczenia Z-3 albo Z-3a – po udostępnieniu na profilu płatnika na PUE zaświadczenia lekarskiego e-ZLA ubezpieczonego albo po otrzymaniu od ubezpieczonego zaświadczenia lekarskiego wystawionego w trybie alternatywnym – płatnik składek wystawia i przekazuje do ZUS, nie później niż w ciągu 7 dni od daty otrzymania zaświadczenia lekarskiego:

- zaświadczenie Z-3 albo Z-3a – w przypadku pierwszego zaświadczenia lekarskiego,
- zaświadczenie Z-3 (wypełnione do sekcji Informacje o pracowniku pkt. 1 włącznie) albo Z-3a (wypełnione do sekcji Informacje o ubezpieczonym pkt. 1 i 3 włącznie, a w przypadku wniosku o zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego pkt. 1 – 3 włącznie) – w przypadku kolejnego zaświadczenia lekarskiego z tytułu nieprzerwanej niezdolności do pracy.

Ubezpieczony, który otrzymał zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym składa to zaświadczenie płatnikowi składek lub ZUS, chyba że ma informację, że zaświadczenie lekarskie zostało udostępnione na profilu informacyjnym płatnika (zostało zelektronizowane). Jeżeli zaświadczenie lekarskie e-ZLA nie zostało udostępnione na profilu informacyjnym płatnika (nie zostało zelektronizowane), płatnik składek dołącza to zaświadczenie do przekazywanego do ZUS zaświadczenia płatnika składek Z-3 lub Z-3a.

Ubezpieczony nie składa do ZUS wniosku o zasiłek chorobowy (ZAS 53 lub wniosku w innej formie); jako wniosek traktowane jest wystawione przez płatnika składek Z-3 albo Z-3a.

Ubezpieczony nie ma także obowiązku przekazywania płatnikowi składek lub ZUS wydruku zaświadczenia lekarskiego e-ZLA otrzymanego na swój wniosek od lekarza. Jeżeli dokument taki zostanie przez ubezpieczonego przekazany płatnikowi składek, płatnik składek nie przekazuje tego dokumentu do ZUS.

b) płatnik składek nie posiada profilu na PUE

Postępowanie o zasiłek chorobowy zarówno przy pierwszym zaświadczeniu lekarskim, jak i kolejnym zaświadczeniu lekarskim za nieprzerwany okres niezdolności do pracy ZUS rozpoczyna na podstawie:

- zaświadczenia Z-3 albo Z-3a – po otrzymaniu od ubezpieczonego wydruku zaświadczenia lekarskiego e-ZLA albo zaświadczenia lekarskiego wystawionego w trybie alternatywnym – płatnik składek wystawia i przekazuje do ZUS, nie później niż w ciągu 7 dni od daty otrzymania zaświadczenia lekarskiego:
  - zaświadczenie Z-3 albo Z-3a – w przypadku pierwszego zaświadczenia lekarskiego,
  - zaświadczenie Z-3 (wypełnione do sekcji Informacje o pracowniku pkt. 1 włącznie) albo Z-3a (wypełnione do sekcji Informacje o ubezpieczonym pkt. 1 i 3, a w przypadku wniosku o zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego pkt. 1–3 włącznie) – w przypadku kolejnego zaświadczenia lekarskiego z tytułu nieprzerwanej niezdolności do pracy.

Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć płatnikowi składek wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA albo zaświadczenie lekarskie wystawione w trybie alternatywnym.

Zaświadczenie wystawione w trybie alternatywnym płatnik składek dołącza do przekazywanego do ZUS zaświadczenia płatnika składek Z-3 lub Z-3a.

Ubezpieczony nie musi składać do ZUS wniosku o zasiłek chorobowy (ZAS 53 lub wniosku w innej formie); jako wniosek traktowane jest Z-3 lub Z-3a wystawione przez płatnika składek.

Płatnik składek nie przekazuje do ZUS wydruku zaświadczenia lekarskiego e- ZLA.

Lekarz przekazuje zaświadczenie lekarskie e-ZLA na elektroniczną skrzynkę podawczą ZUS.

ZUS wypłaca zasiłek chorobowy osobom prowadzącym pozarolniczą działalność, osobom z nimi współpracującym oraz duchownym

Postępowanie o zasiłek chorobowy ZUS rozpoczyna się na podstawie:

a) w przypadku pierwszego zaświadczenia lekarskiego
   - Z-3b
   - zaświadczenia lekarskiego wystawionego w trybie alternatywnym, jeżeli ubezpieczony otrzymał takie zaświadczenie

b) w przypadku kolejnego zaświadczenia lekarskiego z tytułu nieprzerwanej niezdolności do pracy
   - Z-3b – płatnik składek wypełnionego tylko dane do pkt. 1, albo
   - zaświadczenia lekarskiego wystawionego w trybie alternatywnym, albo
   - ZAS-53 lub wniosku w innej formie, albo
   - wydruku zaświadczenia lekarskiego e-ZLA – zamiast wniosku o zasiłek chorobowy, ubezpieczony może złożyć wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, o ile otrzymał go od lekarza.

ZUS wypłaca zasiłek chorobowy za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia oraz osobom podlegającym ubezpieczeniu w Polsce z tytułu zatrudnienia u pracodawcy zagranicznego, który nie ma siedziby w Polsce

Postępowanie o zasiłek chorobowy, zarówno przy wniosku pierwszorazowym, jak i kolejnym, ZUS rozpoczyna na podstawie:

- ZAS-53 lub wniosku w innej formie – przekazanego do ZUS przez ubezpieczonego, albo

- wydruku zaświadczenia lekarskiego e-ZLA - zamiast wniosku o zasiłek chorobowy, ubezpieczony może złożyć wydruk zaświadczenia lekarskiego e-ZLA, o ile otrzymał go od lekarza, albo
- zaświadczenia lekarskiego wystawionego w trybie alternatywnym.

Jeżeli jest to pierwsze zaświadczenie lekarskie, ZUS występuje do płatnika składek o wystawienie ZUS Z-3 albo ZUS Z-3a.

Zasiłek opiekuńczy w związku z opieką nad chorym dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny

Jeżeli zasiłek opiekuńczy wypłaca płatnik składek, stosuje się odpowiednio zasady przedstawione w części dotyczącej zasiłku chorobowego. Dodatkowo ubezpieczony składa płatnikowi składek wniosek o zasiłek opiekuńczy na druku Z-15A (w przypadku sprawowania opieki nad dzieckiem) albo Z-15B (w przypadku sprawowania opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny).

Jeżeli zasiłek opiekuńczy wypłaca ZUS, stosuje się odpowiednio zasady przedstawione w części dotyczącej zasiłku chorobowego, z tym, że osoba występująca o zasiłek opiekuńczy nie składa wniosku ZAS-53. Dodatkowo ubezpieczony składa wniosek o zasiłek opiekuńczy na druku Z-15A (w przypadku sprawowania opieki nad dzieckiem) albo Z-15B (w przypadku sprawowania opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny).

W przypadku ubiegania się o zasiłek opiekuńczy na kolejny nieprzerwany okres z tytułu sprawowania opieki nad tym samym chorym dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny wniosek Z-15A lub Z-15B wypełnia się tylko do pkt. 1 w sekcji Oświadczam, że – jeżeli nie zmieniły się okoliczności podane we wcześniejszym wniosku.

ZMIANY PRAWNE

Ustawa chroniąca polskie dzieci

Nowelizacja przepisów reformuje postępowanie z wnioskami o przekazanie dziecka za granicę, wynikającymi z Konwencji Haskiej. Daje również instrumenty prawne niezbędne do reagowania w przypadkach odebrania za granicą dziecka polskiemu obywatelowi lub zagrożenia dobra dziecka.

Ustawa o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych. Sejm przyjął poprawki Senatu, polegają one m.in. na wydłużeniu z dwóch do czterech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia o terminie na wniesienie przez Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Dziecka lub Rzecznika Praw Obywatelskich skargi kasacyjnej w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. Celem ustawy jest określenie zasad i trybu postępowania Ministra Sprawiedliwości, polskich sądów oraz innych polskich organów, ukierunkowanego na ochronę dobra dziecka i poprawę skuteczności wykonywania orzeczeń sądowych dotyczących jego powrotu za granicę lub orzeczeń odmawiających takiego powrotu. Chodzi o przypadki bezprawnego uprowadzenia lub zatrzymania, zawarte w Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę.

> **Ta ustawa systemowo zmienia kwestie dotyczące uprowadzeń rodzicielskich. Buduje sądownictwo specjalistyczne w Polsce, do zajmowania się tego typu niezwykle delikatnymi sprawami.**

– „Ta ustawa systemowo zmienia kwestie dotyczące uprowadzeń rodzicielskich. Buduje sądownictwo specjalistyczne w Polsce, do zajmowania się tego typu niezwykle delikatnymi sprawami. Sprawy te często wiążą się z dużymi dramatami dzieci. Wprowadzamy też między innymi zakaz wydawania dziecka z terytorium naszego kraju do czasu uprawomocnienia się postanowienia sądu" – podkreślił podczas briefingu prasowego w Sejmie wiceminister sprawiedliwości Michał Wójcik, który nadzorował przygotowanie projektu.

PROJEKTY

Elektroniczna rejestracja narodzin dziecka przyjęta przez rząd

Rząd przyjął projekt Ministerstwa Cyfryzacji, które pozwolą m.in. na uruchomienie e-usługi elektronicznego zgłaszania narodzin dziecka.

Dziś, aby zgłosić narodziny dziecka, rodzic udaje się do urzędu osobiście. Jednocześnie w funkcjonujących dotychczas przepisach i rejestrach publicznych brakowało mechanizmów jednoznacznie łączących dziecko z rodzicami. Gromadzone w aktach imiona, nazwiska i nazwiska rodowe rodziców nie zawsze jednoznacznie ich wskazują. Utrudnia to nie tylko prowadzenie rozmaitych statystyk publicznych, ale też realizację programów pomocowych państwa, takich jak Rodzina 500 plus.

Aby to zmienić, Ministerstwo Cyfryzacji opracowało propozycję zmian w przepisach. Nowelizacja dotyczy ustaw o ewidencji ludności i o Prawa o aktach stanu cywilnego. Rząd te propozycje przyjął. Umożliwią one:

- **zgłaszanie urodzenia i wybór imienia dziecka w formie dokumentu elektronicznego.** Po zarejestrowaniu urodzenia w urzędzie stanu cywilnego, odpis aktu urodzenia zostanie przesłany zgłaszającemu wraz z powiadomieniem o nadanym numerze PESEL oraz zaświadczeniem o zameldowaniu. Dokument będzie wydawany w postaci papierowej lub elektronicznej. Rozwiązania te powinny wejść w życie 1 czerwca 2018 r.
- **jednoznaczne powiązanie danych rodziców i dzieci w rejestrze PESEL.** Numery PESEL rodziców pojawią się w danych gromadzonych przy akcie urodzenia osoby oraz w rejestrze PESEL. Rozwiązanie to powinno obowiązywać od 1 grudnia 2018 r.
- **szybsze poprawianie niezgodnych z prawdą informacji zgromadzonych w rejestrze PESEL.** Organy korzystające z dostępu do rejestru PESEL będą mogły zgłaszać niezgodność bezpośrednio do właściwego kierownika urzędu stanu cywilnego za pomocą dedykowanej do tego e-usługi. Rozwiązanie to ma wejść w życie 1 maja 2019 r.

Ministerstwo Cyfryzacji rozpoczęło już prace nad e-usługą zgłoszenia narodzenia dziecka. Z założenia, wniosek będzie można wypełnić w kilka minut, w dowolnym czasie i miejscu, na różnych urządzeniach. Testowe wnioski dla użytkowników dostępne są na stronach resortu:

- Wniosek o rejestrację narodzin dziecka – scenariusz I
- Wniosek o rejestrację narodzin dziecka – scenariusz II

Uwagi można też przesyłać pod adres: narodzinydziecka@mc.gov.pl.

PROJEKTY

Ustawa chroniąca dobre imię Polski uchwalona

Sejm 26 stycznia 2018 r. uchwalił ustawę chroniącą dobre imię Polski, która została przygotowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Zmiany przyjęte przez Sejm i potem przez Senat mają przeciwdziałać nieuzasadnionemu i błędnemu obarczaniu Polski i Polaków odpowiedzialnością za zbrodnie dokonane w trakcie II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką.

Używanie kłamliwych określeń takich jak „polskie obozy koncentracyjne", „polskie obozy zagłady" czy „polskie obozy śmierci" ma być przestępstwem, zagrożonym karą do trzech lat pozbawienia wolności. Istotne *novum* systemowe mają stanowić przepisy określające zasady dochodzenia roszczeń powstałych wskutek naruszenia dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego.

Ustawa poszerza zakres badań i funkcji śledczych Instytutu o zbrodnie ukraińskich nacjonalistów i członków ukraińskich formacji kolaborujących z Trzecią Rzeszą Niemiecką. Ponadto wprowadza m.in. karno- i cywilnoprawne rozwiązania pozwalające na przeciwdziałanie fałszowaniu polskiej historii, w tym penalizuje przypisywanie Narodowi Polskiemu zbrodni nazistowskich. Określa także zasady udzielania dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań związanych z opieką nad grobami i cmentarzami wojennymi.

Zmiany w ustawie o Instytucie Pamięci Narodowej wypracowane zostały na podstawie propozycji rządowej i poselskiej. Wzbudziły one ostatnio wiele emocji w stosunkach z Izraelem.

PROJEKTY

Zakup mieszkania z lepszą ochroną

UOKiK pracuje nad nowelizacją ustawy deweloperskiej. Celem jest zapewnienie jeszcze lepszej ochrony osobom kupującym mieszkania. Urząd chce zlikwidować otwarte mieszkaniowe rachunki powiernicze bez zabezpieczenia, powiązać wpłaty z postępami na budowie i uregulować umowy rezerwacyjne.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przygotował założenia projektu nowelizacji ustawy o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, zwanej ustawą deweloperską. Jest w nich wiele nowości, które mają zapewnić osobom kupującym mieszkania bezpieczeństwo w przypadku upadłości dewelopera, zaprzestania przez niego prac na budowie, nieterminowego przeniesienia własności czy wypowiedzenia przez bank umowy o prowadzenie mieszkaniowego rachunku powierniczego.

– „Ustawa deweloperska z 2011 r. znacznie poprawiła sytuację nabywców mieszkań. Nie rozwiązała jednak wszystkich problemów" – stwierdził Marek Niechciał, prezes UOKiK. – „Po kilku latach widzimy, co jeszcze można zrobić, by lepiej chronić kupujących mieszkania. Jest to przecież jedna z najważniejszych inwestycji w ich życiu".

Główny cel nowelizacji to lepsza ochrona wpłat przyszłych mieszkańców. UOKiK przygotował pakiet rozwiązań, które mają ją zapewnić.

Bezpieczny rachunek

UOKiK zamierza zlikwidować otwarte mieszkaniowe rachunki powiernicze (OMRP) bez zabezpieczeń. To rachunki, na które kupujący wpłacają pieniądze, a bank przekazuje je deweloperowi zgodnie z ustalonym harmonogramem. Jednak nie kontroluje postępów prac. W przypadku bankructwa firmy prowadzącej inwestycję klient może nie odzyskać tej części pieniędzy, którą deweloper już otrzymał i wydał na nieukończoną budowę.

– „Z otwartych mieszkaniowych rachunków powierniczych korzysta ok. 80 proc. deweloperów. Tymczasem nie chronią one należycie konsumentów przed utratą pieniędzy, np. gdy firma budująca mieszkania upadnie albo nie rozpocznie czy nie dokończy budowy" – wyjaśnił Marek Niechciał, prezes UOKiK.

Po planowanych zmianach wpłaty klientów będą trafiać na: zamknięty mieszkaniowy rachunek powierniczy (deweloper dostanie pieniądze po wybudowaniu bloku, czyli po przeniesieniu prawa własności mieszkań) albo OMRP z gwarancją ubezpieczeniową lub bankową. Dzięki temu w razie upadłości dewelopera kupujący będą mogli odzyskać całą wpłaconą kwotę.

Zgodnie z planowanymi przepisami, wpłaty klientów mają być powiązane z postępami prac na budowie. Pozwoli to w razie ewentualnej upadłości dewelopera lub banku ograniczyć ryzyko utraty wszystkich pieniędzy. Bank przed przekazaniem środków deweloperowi ma dokładnie sprawdzać m.in., czy posiada on prawo do terenu, czy pozwolenie na budowę jest ważne, czy nie toczy się postępowanie restrukturyzacyjne lub upadłościowe. Jeśli coś będzie nie w porządku, bank wstrzyma wypłatę do czasu usunięcia nieprawidłowości.

Dodatkowo, kiedy okaże się, że deweloper zaprzestał budowy – bank obowiązkowo będzie musiał rozwiązać umowę o prowadzenie MRP i zwrócić nabywcy wszystkie zgromadzone na tym rachunku pieniądze.

Po zmianach MRP będzie zakładany dla każdego zadania inwestycyjnego, które zostanie wyodrębnione z przedsięwzięcia deweloperskiego. Dzięki temu w przypadku jakiegoś problemu (upadłość dewelopera lub banku, przerwanie budowy) nabywcy łatwiej będzie dochodzić swoich roszczeń (np. zwrotu pieniędzy), niż gdyby MRP tak jak obecnie obejmował całe – często wieloetapowe – przedsięwzięcie.

UOKiK proponuje także, aby deweloper mógł zamknąć MRP dopiero, gdy zostanie ustanowione prawo odrębnej własności ostatniego z niesprzedanych lokali. Potem będzie mógł zawierać wyłącznie umowy sprzedaży – takie jak na rynku wtórnym. Będą go jednak nadal obowiązywały przepisy dotyczące prospektu informacyjnego i procedury odbioru lokali.

Gotowe mieszkania i garaże

Obecnie ustawa deweloperska chroni tylko osoby, które kupują mieszkania przed rozpoczęciem budowy lub w jej trakcie. UOKiK chciałby rozszerzyć przepisy także na gotowe lokale. Dzięki temu ich nabywcy zyskaliby ochronę wpłaconych pieniędzy do czasu przeniesienia na nich własności. Nie straciliby ich, gdyby w międzyczasie deweloper zbankrutował. Mieliby też takie same prawa związane z odbiorem mieszkania i zgłaszaniem wad jak ci, którzy wcześniej przystąpili do inwestycji.

Zgodnie z założeniami nowelizacji, ustawa deweloperska ma obejmować nie tylko zakup mieszkań, ale także związanych z nimi garaży, boksów na rowery czy udziałów w prawie własności osiedlowej uliczki. W tej chwili na mieszkanie i garaż zawiera się dwie różne umowy, przy czym wpłaty na miejsce postojowe nie podlegają ochronie wynikającej z ustawy deweloperskiej.

Umowy rezerwacyjne

UOKiK zamierza też uregulować umowy o rezerwację mieszkania zawierane np. na czas potrzebny do otrzymania kredytu. Teraz deweloperzy mogą je dowolnie kształtować, bo przepisy ich nie regulują. Dla kupujących może to oznaczać np. wysokie opłaty czy ryzyko utraty wpłaconych pieniędzy. Po nowelizacji opłata rezerwacyjna nie mogłaby przekraczać 1 proc. ceny.

– „Opłata rezerwacyjna ma mieć charakter kaucji. W przypadku zawarcia umowy deweloperskiej będzie zaliczona na poczet ceny mieszkania i trafi na mieszkaniowy rachunek powierniczy. Jeśli umowa rezerwacyjna zostanie rozwiązana, bo np. bank nie udzieli kredytu, to klient otrzyma pieniądze z powrotem. Gdyby natomiast nie doszło do podpisania właściwej umowy z winy dewelopera, to będzie musiał zwrócić opłatę w podwójnej wysokości" – tłumaczył Marek Niechciał, prezes UOKiK.

Informacja o cenie i ryzyku

UOKiK chce, aby w prospekcie informacyjnym, który deweloper musi przekazać klientowi przed zawarciem umowy, znalazły się dodatkowe informacje. Przede wszystkim będzie miał obowiązek podać w nim cenę oferowanego mieszkania – obecnie nie ma takiego wymogu. Ponadto będzie musiał ostrzec nabywcę o ryzyku utraty części pieniędzy (sumy przekraczającej 100 tys. euro) w sytuacji upadłości banku prowadzącego MRP.

Projekt ma też uregulować prawa i obowiązki stron umowy deweloperskiej w przypadku upadłości banku. Od października 2016 r. kupującym mieszkania nie grozi już, że w takiej sytuacji stracą wszystkie pieniądze wpłacone MRP – dostaną do 100 tys. euro z Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Nie ma jednak przepisów, które mówią, co dalej ma się stać z tymi pieniędzmi. Po planowanych zmianach deweloper będzie musiał jak najszybciej (ma na to do 30 dni) zawrzeć umowę o prowadzenie MRP z innym bankiem i poinformować o tym nabywcę. Jeśli tego nie zrobi, klient będzie mógł odstąpić od umowy deweloperskiej.

Zgoda banku i sankcje dla dewelopera

UOKiK proponuje, aby obowiązkowym załącznikiem do umowy deweloperskiej była zgoda banku (który finansuje dewelopera) albo innego wierzyciela zabezpieczonego hipoteką, na to, by kupujący po wpłaceniu pełnej ceny otrzymał mieszkanie z czystą hipoteką. Teraz taka zgoda nie jest wymagana, więc w przypadku upadłości dewelopera to kredytujący go bank ma pierwszeństwo w zaspokajaniu roszczeń. Nowe przepisy będą więc korzystne dla nabywcy, który otrzyma mieszkanie bez obciążeń hipotecznych. Bez takiej zgody umowa deweloperska będzie nieważna.

Planowana nowelizacja przewiduje także sankcje dla deweloperów. Jeśli nie zapewnią klientom jednego z obowiązkowych środków ochrony ich wpłat, ma im grozić grzywna albo kara ograniczenia lub pozbawienia wolności do dwóch lat.

Obecnie na podstawie założeń UOKiK przygotowuje projekt konkretnych rozwiązań, który trafi do konsultacji.

PROJEKTY

Sejm przyjął ustawę wymierzoną przeciwko bestialskiemu traktowaniu zwierząt

Sejm RP uchwalił 26 stycznia ustawę przygotowaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości w reakcji na liczne przypadki znęcania się nad zwierzętami oraz szokujące przykłady bestialskiego uśmiercania zwierząt.

Pakiet zmian w ustawie o ochronie zwierząt oraz w Kodeksie karnym pozwoli przeciwdziałać takim brutalnym zachowaniom.

Ustawa przewiduje m.in. zwiększenie kar za zabijanie zwierząt i znęcanie się nad zwierzętami z 2 do 3 lat pozbawienia wolności. W przypadku dokonania tego ze szczególnym okrucieństwem kara wzrośnie do 5 lat.

Obligatoryjne, a więc nieuchronne dla sprawcy, ma być orzekanie przez sąd nawiązki, w wysokości od 1.000 zł do 100.000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.

PROJEKTY

Ubój na użytek własny – będą nowe zasady

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace nad uproszczeniem zasad dotyczących uboju na użytek własny.

Proponuje się ułatwienia w zdobywaniu kwalifikacji przez osoby, które będą dokonywać uboju zwierząt kopytnych w gospodarstwie na własny użytek.

Uboju cieląt w wieku do szóstego miesiąca życia, świń, owiec i kóz na własny użytek będzie mogła dokonać osoba pełnoletnia, która posiada odpowiedni poziom kwalifikacji, aby wykonywać te czynności, nie powodując u zwierząt jakiegokolwiek niepotrzebnego bólu, niepokoju lub cierpienia.

Odpowiedni poziom kwalifikacji potwierdzi zaświadczenie o odbyciu bezpłatnego szkolenia w tym zakresie zorganizowanego przez powiatowego lekarza weterynarii albo – na jego zlecenie – przez inny podmiot.

Kwalifikacje osób dokonujących uboju na użytek własny powinny sprowadzać się do posiadania ogólnej wiedzy dotyczącej podstawowych wzorów zachowań i potrzeb poszczególnych gatunków zwierząt oraz oznak przytomności i reakcji na bodźce bólowe, a także zasad określonych w art. 10 rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania.

Produkty uzyskane w związku z ubojem na użytek własny nie będą mogły być umieszczane na rynku.

Powyższe wymagania nie dotyczą uboju drobiu, zajęcy i królików poza rzeźnią na potrzeby własnej konsumpcji domowej.

Natomiast osoby dokonujące uboju drobiu, zajęcy i królików na terenie gospodarstwa w celu bezpośredniej dostawy małych ilości mięsa przez producenta konsumentom końcowym lub lokalnym zakładom detalicznym dostarczającym takie mięso bezpośrednio konsumentom końcowym w formie mięsa świeżego będą musiały posiadać kwalifikacje analogiczne jak w przypadku uboju zwierząt kopytnych na użytek własny.

Zmiany zostaną wprowadzone wraz z nowelizacją rozporządzenia z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt.

ODPOWIEDZI

Przekazywanie mieszkań w zamian za renty

Coraz więcej starszych osób oddaje mieszkania w zamian za renty. Czy jest to dla nich bezpieczne?

Jak zauważył Rzecznik Praw Obywatelskich, taki kontrakt to nie jest jednak odwrócona hipoteka, ale umowa, na podstawie której człowiek od razu przekazuje prawo do mieszkania w zamian za późniejsze świadczenie rentowe czy dożywocie. W tych umowach człowiek jest zawsze stroną słabszą niż firma, dlatego państwo ma obowiązek wesprzeć go prawnie.

„Osoby, które podpisują takie umowy, są stroną słabszą, a prawo odpowiednio ich nie wspiera. Trzeba w końcu zabrać się za zmianę przepisów, by lepiej chroniły ludzi.

Żyjemy dłużej, wiadomo też, że świadczenia emerytalne nie będą nam rosły. Coraz więcej osób będzie więc szukało nowych źródeł dochodu. Jednym z nich jest umowa świadczeń dożywotnich.

Tu nie chodzi o odwróconą hipotekę, która już jest ustawowo uregulowana i wiadomo, że w tym przypadku mieszkanie przechodzi na rzecz banku po śmierci właściciela.

To odwrotna sytuacja – mieszkanie od razu przechodzi na własność przedsiębiorcy, a ten potem wypłaca świadczenie.

Przedsiębiorcy, którzy świadczą taką usługę, nie podlegają takiemu nadzorowi jak banki. Do tego wycena mieszkania w dużej mierze oparta jest na uznaniowości. W efekcie osoby, które podpisują takie umowy, są stroną słabszą, a prawo odpowiednio ich nie wspiera. A przecież często są to osoby starsze, mniej zamożne i bez specjalistycznej wiedzy dotyczącej prawa i finansów. Łatwo im pomylić tę ofertę z bezpieczniejszą odwróconą hipoteką.

Widać więc – jak zauważył RPO Adam Bodnar – że ochrona tych, którzy oddają swoje mieszkania czy domy w zamian za rentę lub dożywocie, jest niedostateczna. Dlatego wystąpił do ministra inwestycji i rozwoju Jerzego Kwiecińskiego z postulatem

poprawy przepisów dla rozwijającego się modelu sprzedażowego opartego na instytucji renty lub dożywocia.

Dziś przekazanie mieszkania za rentę odbywa się na podstawie kodeksu cywilnego. Trzeba jednak pamiętać, że kodeksowa umowa dożywocia, co do zasady, powinna regulować stosunki między osobami bliskimi, spokrewnionymi. Dlatego wykorzystywanie jej jako podstawy prawnej zawierania umów w ramach prowadzonej działalności gospodarczej rodzi zastrzeżenia z punktu widzenia należytego zabezpieczenia interesów osób, które pozbywają się nierzadko całego dorobku życia w postaci mieszkania.

RPO zaapelował do ministra inwestycji i rozwoju o wznowienie prac nad porzuconym kilka lat temu projektem ustawy. Trzeba w końcu zabrać się za zmianę przepisów, by lepiej chroniły ludzi. Trzeba do tego wrócić, bo **problem staje się coraz bardziej ważny społecznie. UOKiK znalazł już przykłady umów, które są niekorzystne dla ludzi.**

AKTUALNOŚCI

Suplement to nie lek

Inspekcja Handlowa wzięła pod lupę suplementy diety. Sprawdzała, jak są oznakowane, czy producenci nie wprowadzają konsumentów w błąd i czy zgłosili suplementy do Głównego Inspektora Sanitarnego. Kontrolerzy mieli zarzuty do 89 partii produktów (20 proc.).

Suplementy diety to żywność, a nie leki. Inspekcja Handlowa zwracała szczególną uwagę na to, czy informacje na opakowaniach lub stronach internetowych nie wprowadzają konsumentów w błąd co do właściwości produktów. Kontrola odbyła się w II kwartale 2017 r. u 80 przedsiębiorców z całej Polski, w pierwszej kolejności tych, na których były skargi. Inspektorzy sprawdzali sklepy, głównie specjalistyczne, oraz sprzedaż przez internet.

IH skontrolowała 443 partie suplementów diety o łącznej wartości 60,2 tys. zł. Zakwestionowała 89 z nich, czyli 20 proc. To mniej niż w 2016 r., gdy nieprawidłowości wyniosły prawie 30 proc. Najwięcej zastrzeżeń wzbudziło oznakowanie. Kontrolerzy wykryli takie błędy, jak: brak informacji po polsku (głównie przy odżywkach dla sportowców), brak wykazu składników, brak zalecanej porcji dziennego spożycia, brak niezbędnych ostrzeżeń. Były też uchybienia przy sprzedaży internetowej. Na stronie nie podawano np. nazwy producenta czy informacji o warunkach przechowywania.

Przykłady nieprawidłowości:

- Na stronie internetowej widniały informacje, które bezprawnie odwoływały się do leczenia chorób, np. „wspomaga leczenie schorzeń wątroby”.
- Producent podawał oświadczenia zdrowotne, których nie ma w wykazie dopuszczalnych dla żywności, np. „ekstrakt z zielonej herbaty, który wspomaga termogenezę”.
- Na produktach z kofeiną nie było ostrzeżenia: „Nie zaleca się stosowania u dzieci i kobiet w ciąży”.
- Przy suplemencie z barwnikiem tartrazyny zabrakło informacji, że może mieć ona „szkodliwy wpływ na aktywność i skupienie uwagi u dzieci”.

79 próbek suplementów przeszło badanie w laboratoriach. Inspektorzy zakwestionowali 9 z nich (11,4 proc.). Powody? Producenci zawyżali na opakowaniach zawartość witamin i minerałów, a zaniżali ilość soli. Kontrolerzy znaleźli też w suplemencie ziołowym niedeklarowany składnik – kwas sorbowy i jego sole.

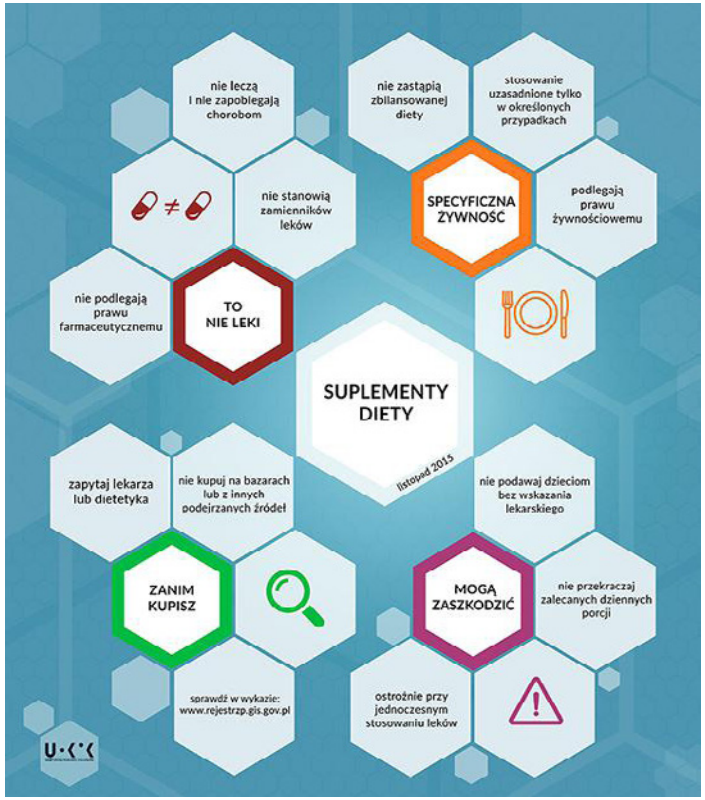

IH sprawdzała również daty ważności. W 4 sklepach odkryła 9 partii przeterminowanych produktów. Poza tym kontrolowała, czy producenci zawiadamiają Głównego Inspektora Sanitarnego o nowych suplementach. Nieprawidłowości były w 16 przypadkach.

Po kontroli przedsiębiorcy wycofali z rynku suplementy, które nie spełniały wymagań. IH wydała 6 decyzji o karach pieniężnych za niewłaściwe oznakowanie, nałożyła 6 mandatów karnych i wysłała 54 zawiadomień do organów nadzoru sanitarnego.

Co musi być na etykiecie suplementu diety?

1. Określenie, że jest to „suplement diety".
2. Nazwy kategorii składników odżywczych lub wskazanie ich właściwości.
3. Porcja zalecana do spożycia w ciągu dnia.
4. Ostrzeżenie, aby jej nie przekraczać.
5. Informacja, że suplement nie zastąpi zróżnicowanej diety.
6. Informacja, żeby przechowywać preparat tak, aby nie dostały się do niego dzieci.

Jak stosować suplementy diety? Czytaj w poradniku UOKiK.

Nie wiesz, czy produkt jest suplementem? Sprawdź w wykazie GIS.

Masz wątpliwości? Zawiadom Inspekcję Handlową.

ORZECZENIA

Kara za tortury powinna być odpowiednia do czynu i mieć efekt odstraszający

25 stycznia 2018 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu wydał wyrok w sprawie *Sidiropoulos i Papakostas* przeciwko Grecji (skarga nr 33349/10).

Skarżący zostali zatrzymani przez grecką policję (jeden z powodu kierowania motocyklem bez prawa jazdy i ubezpieczenia, drugi za niezatrzymanie się do kontroli) i poddani torturom. Zatrzymani byli skuci kajdankami, bici pałką policyjną oraz rażeni paralizatorem.

Załączniki: Wyrok ETPCz (w języku francuskim).pdf

AKTUALNOŚCI

Ograniczenia w przywozie towarów do Państwa Katar

Wprowadzono zakaz przywozu do Państwa Katar poniższych towarów.

Chodzi o:

1. papierosów elektronicznych i „szisz" lub podobnych akcesoriów do palenia,
2. bezdymnych produktów tytoniowych, w tym tytoniu do żucia i ssania,
3. wszelkich podręcznych akcesoriów używanych do żucia tytoniu,
4. automatów do sprzedaży wyrobów tytoniowych,
5. materiałów służących reklamie, promocji lub sponsorowaniu tytoniu oraz produktów pochodnych.

Importerzy i osoby odwiedzające Państwo Katar, posiadające którykolwiek z ww. towarów, zgodnie z informacją przekazaną przez Ambasadę Państwa Katar ponosić będą odpowiedzialność prawną.

PODATNIKU CIT – PAMIĘTAJ, ŻE W ROZLICZENIU ROCZNYM WYRĘCZY CIĘ NASZE BIURO

Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych muszą złożyć zeznanie za rok podatkowy za 2017 do końca marca 2018 r. Rozliczeniem może zająć się oczywiście doradca podatkowy obsługujący podatnika. Wymaga to zawsze konsultacji z kancelarią.

Rodzaj obowiązku oraz typ formularza	Termin wykonania	Podatnik	Treść obowiązku – podstawa prawna
CIT-8 – zeznanie roczne Załączniki; informacje CIT-8/O CIT-ST SSE-R, CIT-BR, CIT-D, sprawozdanie o realizacji uznanej metody ceny transakcyjnej.	Do końca 3 miesiąca następnego roku.	Zeznanie CIT-8 składają podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych, o których mowa w art. 1 ustawy, w zakresie dochodów określonych w art. 3 ust. 1 ustawy (mający siedzibę lub zarząd na terytorium RP – podlegający obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów) oraz w art. 3 ust. 2 ustawy (niemający siedziby lub zarządu na terytorium RP – podlegający obowiązkowi podatkowemu od dochodów, które osiągają na terytorium RP).	Zeznanie CIT-8 o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy. Wpłata podatku należnego albo różnicy między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek za okres od początku roku (art. 27 ust. 1-3 ustawy).
CIT-8A lub CIT-8BZałączniki: CIT-ST, CIT-D, CIT-BR, sprawozdanie o realizacji uznanej metody ceny transakcyjnej.	Do końca 3 miesiąca następnego roku.	Zeznanie CIT-8A i CIT-8B – podatkowa grupa kapitałowa, o której mowa w art. 1a ustawy. Składający – spółka reprezentująca podatkową grupę kapitałową, wskazana w umowie o utworzeniu tej grupy.	CIT-8A i CIT-8B Zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (straty) przez podatkową grupę kapitałową i wpłacenie podatku należnego albo różnicy między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek za okres od początku roku (art. 27 ust. 1-3 ustawy).
CIT-CFC	Do końca dziewiątego miesiąca następnego roku podatkowego	Podatnicy osiągający dochody z działalności prowadzonej przez zagraniczne spółki kontrolowane.	Złożenie zeznania i wpłata należnego podatku dochodowego (art. 27 ust. 2a ustawy).
Dokumenty bilansowe: sprawozdanie finansowe wraz z opinią i raportem podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, a spółki – także odpis uchwały zgromadzenia zatwierdzającej sprawozdanie finansowe.	W terminie 10 dni od daty zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego	Podatnicy obowiązani do sporządzenia sprawozdania finansowego.	Przekazanie dokumentów bilansowych do urzędu skarbowego (art. 27 ust. 2 ustawy).
Informacja o otrzymanych darowiznach			
CIT-D	W terminie złożenia zeznania – do końca 3 miesiąca następnego roku.	Podatnicy, którzy nie składają zeznania, a otrzymali darowizny, o których mowa w art. 18 ust. 1f ustawy.	Informacja CIT-D o otrzymanych darowiznach składana do urzędu skarbowego w formie samodzielnego formularza (art. 18 ust. 1f ustawy).
Informacja o nabytych udziałach (akcjach) w spółkach			
CIT-VC	W terminie złożenia zeznania – do końca 3 miesiąca roku następującego bezpośrednio po roku, w którym udziały (akcje) zostały nabyte.	Spółki kapitałowe oraz komandytowo-akcyjne, spełniające warunki wskazane w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności, które to spółki nabyły lub nabędą udziały (akcje) w 2016 albo w 2017 r.	Informacja CIT-VC o nabytych udziałach (akcjach) w spółkach, o których mowa w art. 14 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności, składana do urzędu skarbowego w formie samodzielnego formularza.